TÜSTAV
Kütüphane
Koleksiyonu

GENEL-İŞ

emek

onbeş günlük işçi gazetesi

Türkiye genel hizmetler işçileri sendikası yayın organıdır

15 HAZİRAN 1976 SAYI : 268

GENEL-İŞ
TÜRKİYE GENEL HİZMETLER İŞÇİLERİ SENDİKASI

DİSK

GENEL-İŞ

bugün bir başka mutluyum artık

Aylardan Haziran günlerden Cumartesi, takvimler ayın beşini saatler 15'i gösterirken Ankara Selim Sırrı Tarcan Kapalı Spor salonunun tribünlerinden sendikam Genel-İş'in olağanüstü kongresini izleyen binlerden biriyim.

Söyle bir gözlerimi salonda gezdiriyorum ve gözlerim coşkuyla dolu, dolu oluyor muhtelif yerlere asılmış,

İŞÇİLER BİRLEŞİN,
FAŞİZME GEÇİT YOK,
BAĞIMSIZ TÜRKİYE,
GENEL GREV HAKKIMIZ, SÖKE SÖKE ALIRIZ
LOKAVT HAK DEĞİL, SUÇTUR ve

başka sloganlarla dolu pankartları görünce.

Böyle dalıp gitmişken salonun dört bir yanına kurulmuş, salonu bangır bangır öttüren hoparlörlerden salona yayılan bir dost işçi liderinin sesiyle irkiliyorum. Dost mikrofonda işçiler birleşelim, tek kafa tek kasa, az sayıda sendika çok sayıda işçi prensibi güdelim, faşizme geçit vermeyelim diye sürdürüyor konuşmasını.

Divan Başkanı mikrofonda sesleniyor delegelere konuşmalar sona erdi başkaca da söz istiyen yok şimdi Genel-İş Sendikası Merkez Yönetim Kurulunun DİSK'e katılma kararını oylayacağım bu katılma kararını kabul edenler delege kartlarını havaya kaldırsınlar demesiyle beraber 250 yi aşkın delegenin aynı zamanda yay misali ayağa kalkıp bu mutlu ve tarihi kararı oylarıyla simgelediklerini görüyorum.

Şimdi bir başka mutluyum artık. Zira çok sevdiğim Sendikam Genel-İş Türk İşçi sınıfının gerçek temsilcisi DİSK'le bütünleşti.

Kutlarım bizler adına bu karara parmak kaldıran temsilcilerimizi, delegelerimizi,

Kutlarım sendikamızı ve bizleri bu eşsiz zaferimize getiren yiğit liderlerimizi,

Kutlarım işçi sınıfını.

YAŞASIN İŞÇİLERİK BİRLİĞİ,
YAŞASIN SENDİKAM GENEL-İŞ
YAŞASIN KONFEDERASYONUM DİSK.

Tahsin ÇETLİ
İstanbul Makina Sanayi
Şubesi Üyelerinden

DUYURU

Gazeteniz Genel-İş EMEK 2. sayfasını siz işçi arkadaşlarımıza ayırdık. Sizlerin işçi şiir, yazı ve çizgilerini bekliyoruz. Bu sayfamız sizlerin ürünleriyle oluşacaktır. Yazılarınızı ve çizgilerinizi bekliyoruz.

ADRES : Genel-İş EMEK
Süleyman Sırrı Sokak 2/8
Yenişehir/ANKARA

karikatür yarışması sonuçlandı

İşçi Kültür Derneği'nin açtığı işçilerarası karikatür yarışmasında birincilik ödülünü Ferit Avcı kazandı.

Hüseyin Avcı (işçi), Tuncer Alp (sendikacı), Mustafa Ekmekçi (gazeteci), Nezih Danyal (Karikatürist), dan oluşan seçiciler kurulu, Ferit AVCI'yı birincilik, Sazenuş Emeklioğlu'nu ikincilik, Abdullah Tunçel'i de üçüncülükle ödüllendirdiler. Katılan yarışmacıların tümüne işçi kültürüne yaptıkları katkıdan ötürü "Onur Belgesi" gönderildi.

Ayrıca seçici kurul özel ödülü Ünal Doğan'a verilmiştir.

İŞÇİ KÜLTÜR DERNEĞİ

1.ödülü alan yapıt

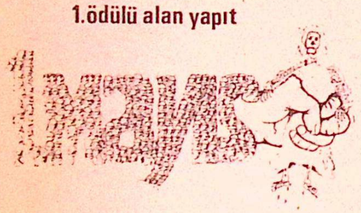

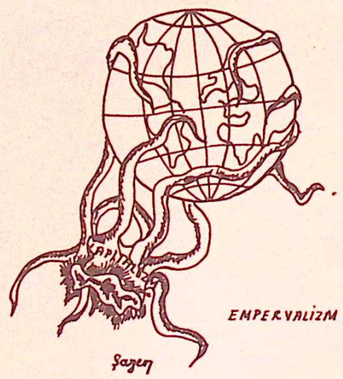

Sazen

2.ödülü alan yapıt

DEMELİ GAYRI

Gel seninle bir karara varalım,
Bu düzene bir son vermeli gayrı,
Soyup soyup yiyenlere soralım,
Soyanlara durun demeli gayrı.

Yeter be hemşerim çektiğin yeter,
Bu günkü çilemiz dünden de beter.
Durup beklemekle dâvamı biter,
Yiğitçe kavgaya girmeli gayrı.

Ağa dedik, paşa dedik, bey dedik,
Sabır ettik yıllar yılı bekledik,
İyiyi kötüyü bilmeli gayrı.

Odunsuz kömürsüz baca tütermi,
Aç yatan insanı uyku tutarmı,
Kırk lira beş nüfusa yetermi,
Oturup hesabı görmeli gayrı.

Cumaliyim halk adına söylerim,
Halktan yana olmayanı neylerim.
Herkesin her şeyi olsun dilerim,
Fukaranın yüzü gülmeli gayrı.

Cumali GENÇ
Kapı ve Kalorifer İşçisi
KADIKÖY - İSTANBUL

CEVAP VER

Bir tahta kurumuş senelerce evvel
Babadan oğula intikal edermi bu yer.
18 nci asırda mı yaşıyorsun?
Uyan ey gafil uyan.

20 nci asırda yaşıyor bu işçi
Gafilleri vurur, kalbinden uyandın mı?
Bu vatan miskinlerin değil artık.
Gençlerindir, inandınmı?

Kin gütmek nefret etmek hepsi sende
Herkesin rızık ve nafakasını yimek sende
Kalp diye senelerdir taşıdığın o şeyde
Hiç mi sevgi ve af yoktu içinde.

Senden başkası yoktur diyenler,
Nerde senin için canını verenler.
Bundan sonra hayalle yaşa
Belki mezarda olursun paşa.

Çok değil yakında gireceksin toprağa
Orda hesap vermeğe hazır ola
Azrail yakana yapışacak
Yediğin bokların hesabını soracak...

İzmir Belediyesi
Oto Kontrollarından
Genel-İş Üyesi
Hüseyin Altun HAN

GENEL-İŞ SENDİKASI
TÜRKİYE GENEL HİZMETLER İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR

GENEL-İŞ EMEK
Basın Ahlak Yasasına uyar

GENEL-İŞ Sendikası adına sahibi
Abdullah BAŞTÜRK

Genel Yayın Müdürü
Ertan ANDAŞ

Sorumlu Yazışleri Müdürü
Depremer AĞCA

Basın Danışmanı :
İlhami SOYSAL

GENEL-İŞ EMEK'in bu sayısı GENEL-İŞ Basın Bürosunda hazırlanmış ve Dizgi, Filim, Baskı Doğuş Matbaasında yapılmıştır.

MERKEZ
Süleyman Sırrı Sokak 2/4
Telefon: 175459 - 175267
YENİŞEHİR
ANKARA

Sayı : 268
Fiyatı : 50 Kr.
Baskı tarihi : 15 Haziran 1976

GENEL-İŞ EMEK'in bu sayısı 30 bin adet basılmıştır.

işçiyiz
güçlüyüz
toplumda
öncüyüz

TÜRKLER: "TEHLİKELİ GÜNLER YAŞIYORUZ,,

DİSK Yönetim Kurulu 1976'nın ilk olağan toplantısını 12 Haziran 1976 Cumartesi günü yapmıştır. Yönetim Kurulunda konuşan Genel Başkan Kemal TÜRKLER, ülkemizdeki son gelişmelere değinerek MC iktidarının tutumunu eleştirmiştir. Genel Başkan TÜRKLER özetle şunları söylemiştir;

Son günlerdeki olaylar gelişimini hepimiz izledik : Bir gazetede "İşverenler sendikalara karşı savaş açtılar" başlığı yer aldı; arkasından, sıkıyönetim brifinglerini endüren CHP Gençlik Kolları raporu; daha sonra, Anayasaya aykırı bir kuruluş olduğu saptana Devlet Güvenlik Mahkemeleri Anayasa Savcısının demeci ve nihayet, 5 vatandaşın ölümüne sebep olan Gaziantep trajedisi. Tüm bunların, zaman gerici basın - yayın organları ve MC işgalindeki TRT tarafından aynı doğrultuda istismar edilerek işlenmesi, olayların tesadüf olmaktan öte, daha önceden planlendiğini göstermektedir. Biz, DİSK olarak, bireyci, her türlü teröriste hareketi, işçi sınıfına ters, bozguncu ve maceracı akımları mahkûm ettiğimizi çeşitli fırsatlarla belirtmiştik. Bu açıdan, Gaziantep'te emniyet kuvvetleriyle silâhlı çatışmaya giren bu kişilerin ve bağlı oldukları akımın büyük burjuvazinin ekmeğine yağ sürdüğünü, işçi hareketine ve demokrasi mücadelesine zarar verdiğini bir kez daha açıklamakta yarar görüyorum. Yetkililerin açıklamalarından anlaşıldığı gibi, baskın, CHP Gençlik Kolları raporu ile Ankara DGM savcısının demecini doğrulamak için bekletilerek yapılmıştır. İktidar sözcülerinin konuşmalarıyla MC partilerinin duyurularına bakıldığında, bu planlı olaylar gelişiminin açık hedefi ortaya çıkmaktadır. Tekelci sermaye adına MC iktidarı, demokrasi mücadelesinde yeni olmayan, küçük bir azınlık grubun bozguncu ve maceracı davranışlarını genelleştirerek, kitle temsil yetkisi olan ilerici örgütlerin gücünü kırmak üzere zemin hazırlamaktadır.

MC iktidarı büyük burjuvazinin, büyük toprak sahipleriyle, aracı - tefecilerin iktidarıdır ve onların adına davranmaktadır. Sermaye sınıflarının ekonomik ve siyasal açmazı hızla büyümektedir. Emperyalist tekellerin denetimindeki sanayie yeni yatırımlarda bulunmak için gerekli finansman kaynaklarının bulunması büyük bir sorun yaratmıştır. Aynı anda döviz rezervleri erimiş ve dış ticaret açığı artmıştır. Finansman darlığı sorununu çözmek için, tekelci sermaye sömürü oranını daha da arttırmak istiyor., Buna zemin hazırlamak için işverenler yoğun bir karşı propagandaya girişmişlerdir. Örneğin, bir iktidar yetkilisi şöyle demektedir : "Toplu sözleşmelerin doğurduğu fiyat yükselmeleri yatırımları engelleyecek bir seviyeye gelmiştir," İşveren Sendikalar ı Konfederasyonu Genel Başkanı "Toplu sözleşmelerin mülkiyeti hedef alan aşırı taleplerle alabildiğine zorlanması, ekonomimizin ve iş hayatının tahammülünü aşmak üzeredir" tehdidini savunurken, birinci derecedeki iktidar yetkilisi de "bu gidişe dur demenin zamanı geldi" diyerek, senaryonun birinci bölümünü noktalamaktadır. "Toplu sözleşme düzeni, sendikal düzen işletmeleri kökünden sarsacak ve ülkemizin sosyal ekonomik yapısına büyük yaralar açacak yönde gelişme göstermektedir", diyen "yurtsever" işverenlerimiz, geçenlerde düzenledikleri bir danışma toplantısında ele aldıkları önlemlerle artık açıkça, işçi sınıfımızın ekonomik mücadelesini iyice sınırlayasak yasa değişikliklerinin "acilen" gerçekleştirilmesini istemektedirler. MC iktidarı için, tekelci sermayenin, özde ekonomik açmazından doğan ve daha aşırı kâr hedefine yönelik bu istemlerini gerçekleştirmek, ancak, en başta ilerici sendikal örgütlerin, tüm demokratik, ulusal kuruluşların tepkisini önlemekle olanaklıdır. Bu nedenle de, bozguncu, maceracı grupları kullanıp, faşist SS birliklerini destekleyerek anarşik bir ortam yaratmak istemektedir.

Büyük burjuvazinin sömürü oranını daha artırmak, ücretleri dondurmak, çalışan kitlelerin satın alma gücünü düşürmek ve böylece kârını alabildiğine yükseltmek için daha gerici ve baskıcı siyasal bir ortama ihtiyacı vardır. Bu açıdan, işçi sınıfımızın demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü olarak DİSK günlük ekonomik mücadeleyle, günlük demokrasi ve özgürlük mücadelesini içiçe yükseltmektedir. İçinde bulunduğumuz koşullarda bu mücadeleyi daha da geliştirmek ve güçlendirmek zorundayız. Geniş işçi kitlelerinin DİSK'e akın etmesi yeterli değildir. Onlarla daha sıkı, daha kalıcı, sürekli bağlar kurmalı, tabanını söz ve karar sahibi olması ilkesini kesinlikle uygulayarak, onları demokrasi mücadelesine aktif olarak katmalıyız. Bu nedenle, önümüzdeki dönemde daha somutlaşacak olan DİSK ilkeleri ve V. Genel Kurul kararlarını dikkatle, tam bir kararlılık ve sorumlulukla uygulamalıyız.

Planlı provokasyonların, yine gerici ağızların söylediği gibi, birbiri ardından sahneye konulacağı tehlikeli günler yaşıyoruz. Acil görevimiz, tekelci sermayenin faşist tipli yönetimi olan MC iktidarını demokratik yoldan düşürüp, demokratik hak ve özgürlüklerimizi koruyup geliştirmektir. Bağımsızlık, demokrasi, barış, toplumsal ilerleme ve sosyalizm doğrultusundaki mücadelemizin özgür bir ortamda gelişmesi açısından acil istemimiz ilerici, demokratik ve ulusal bir iktidarın işbaşına gelmesidir. Bu nedenle, birincisi DİSK'i işçi sınıfımızın tek sendikal örgütü yapmak, ikincisi parlamento içi ve dışı tüm ilerici güçlerin demokratik güç ve eylem birliğini sağlayıcı çalışmalarımızı yoğunlaştırmak zorundayız. Bu çalışmalara yön verecek olan, işçi sınıfının bilimi, V. Genel Kurul kararlarımız ve DİSK ilkeleridir."

Mehmet KARACA DİSK Genel Sekreteri oldu

DİSK Genel Sekreteri Mehmet KARACA

DİSK Genel Sekreteriyken vefat eden İbrahim Güzelce'den boşalan Genel Sekreterliğe 12 Haziran 1976 günü toplanan DİSK Yönetim Kurulu, Mehmet Karaca'yı seçmiştir. Mehmet Karaca Maden-İş Genel Başkanvekili ve DİSK Yürütme Kurulu üyesi idi.

Karaca, Güzelce'nin rahatsızlığı süresince Genel Sekreterliğe vekâlet etmiştir. Güzelce'nin vefatı ile boşalan DİSK Yürütme Kurulu üyeliğine Fehmi Işıklar seçilmiştir. Fehmi Işıklar, Çağdaş Metal-İş Sendikası Başkanı iken, örgütünün çağın gereklerine uyarak devrimci örgütlerin birliği ilkesini savunmuş ve sendikasının Maden-İş'e katılmasını sağlamıştı. Maden-İş Genel Başkan Yardımcısı olarak değerli hizmetler gören Karaca'nın DİSK Genel Sekreterliğine seçilmesi ilerici örgütlerde memnunluk uyandırmıştır.

YORUM

MC iktidarının düşman kardeşleri Süleyman Demirel ve Necmettin Erbakan bir yandan Anadolu'da dört dönüp, bütçelerde karşılığı olmayan, planda yeri bulunmayan baraj ve fabrika temelleri atarak emekçi halkımızı kandırmaya çabalarken, öte yandan da "Jandarma" ları Alpaslan Türkeş ve "Avukat" ları Şerbetçi Feyzioğlu eliyle bu bozuk düzenin koruyuculuğunu yapmaya çalışıyorlar.

Devr-i iktidarlarında, saldırılar, kalleşçe arkadan bıçaklamalar, kurşunlamalar, boykotlar ve işgallerle boşu boşuna harcanmış koskoca bir eğitim yılının ardından, yurt çapında sürdürülen faşizan baskılar ve ilk okullardan orta öğretime kadar uzanan öğretmen kıyımlarından, eğitim fakültelerinde beyni tek yanlı yıkanmış ve koşullandırılmış militanlar yetiştirme çabalarına, imam-hatip mezunlarını polis yapma ve Harbiyeye sokma isteklerine kadar "türlüçeşitli" marifetleriyle eğitim dünyamızda tam bir curcuna...

Para değerinde sürekli düşüşler, dövize çevrilebilir mevduat hesapları gerisinde yatan yurt dışındaki işçi dövizlerini de sömürüp har vurup harman edebilme oyunları, ödemeler dengesindeki baş döndürücü açıklar, bütçenin yamalı bohça haline gelişi, döviz rezervlerinin güneş görmüş kar gibi erimesi, ithalâtta tıkanıklıklar, ihracatta zorluklar, karaborsa, yoklar, kuyruklar ve sonu gelmez zamlar, aksayan yatırımlarla ekonomimizde bir başka curcuna...

Sanıkları bir türlü yakalanamayan "fail-i meçhul" siyasal cinayetler, komando saldırıları, baskınlar, bombalamalar, tehditler, şantajlarla asayiş konusunda bir başka curcuna...

Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş bir yasaya rağmen. Anayasa dışı bir kuruluş olan Devlet Güvenlik Mahkemelerinin sürüp giden soruşturma, kovuşturma ve yargılamasıyla adalette bir curcuna...

Silâhlı Kuvvetler üst kademelerinde, Türk Ordusunun yüzlerce yıllık geleneklerini alt üst eden atamalar, istifalar ve yargılamalarla, Orduyu politikaya alet etme çabalarıyla yaratılmak istenen bir curcuna daha.

Bürokrasi kesiminde ,odacıları, kapıcıları, kalem evrak memurlarını, genel müdür ve müsteşarları da kapsayan partizanlık kıyımları, adam kayırmalar, parti kartı ile iş görmeler ve gördürmelerle bürokratik bir curcuna...

Çalışma hayatında, Bakanlar Kurulu kararıyla durmadan ertelenen ve kapitalizmle uluslararası sermayenin istekleri doğrultusunda önlenen grevler... Yokuşa koşulan toplu pazarlık görüşmeleri... İktidar buyruğuna girmeyei red etmiş belediyeler beldelerindeki halka zulüm olsun diye yapılmayan yardımlar ve aksatılan hizmetler... İşçi sınıfı bilinçlenip güçlenmesin diye başlatılan işçi - memur ayrımı çabaları ve şunca yılın işçilerini memur yapma eğilimleri... Asgari ücret saptanmasında işçinin insan gibi yaşamasını değil, ölmeden sürünmesini sağlamaya yönelik ücret saptamaları, sarı sendikacılığı teşvik, işçi sınıfı bilinçlenmesini önleyici önlemler ve işçi sınıfından korku...,

Sözün kısası odur ki, birbuçuk yıla yaklaşan MC İktidarının "devr-i saltanat" ında işe neresinden bakarsanız bakın Türkiye tam bir curcuna havasına girmiştir. Bütün bunlara bir de dış politikamızdaki tutarsızlıklar, çıkmazlar, beceriksizlikler eklenirse, Türkiye'nin sürüklendiği kaostan bir an önce kurtulmasının tek yolunun, bu iktidarın iktidarlığına son vermek olduğu kendiliğinden görülür. Bunun da bir tek yolu var : Seçimi çabuklaştırmak ve bu curcunaya son vermek...

genel-iş emek

CURCUNA

asgari ücretlerin düşündürdükleri

dr. osman nuri koçtürk

Bir sorunun başka bir sorunu, bir skandalın başka bir skandalı unutturduğu ülkelerden biri haline gelen Türkiye'de, asgari ücretlerin yetersizliğine ilişkin tartışmalar bir süre daha devam edecek, daha sonra unutulacaktır.

Yasası uyarınca yetkili komisyon tarafından saptanan asgari ücretler, iki yıl geçerlidir. Bazı hallerde bu süre daha da uzatılabiliyor. Nitekim en çok 19.50, ortalama 17.50 TL. civarında olan ilk asgari ücretler, bu tür sorunların unutulduğu, unutmayanlara unutturulduğu 12 Mart sonrası döneminde, sermaye lehine ertelenmiş, işverenlerin palazlanması, kapitalist hegemonyanın güçlenmesi için 15 aylık bir zaman kazanılmıştır.

Asgari ücret karşılığı çalışma durumunda olan, bazı çevrelerce 3 milyon kadar olduğu tahmin edilen bir vatandaş topluluğu, önümüzdeki iki yılı günde 60 TL. (net 43 TL. kadar) bir gelirle, üç çocuğunu ve eşini beslemeye, besleme dışı ihtiyaçlarını da karşılamaya çalışarak geçirecek, onların yakınmalarına kimse kulak asmayacaktır. Yasaların, bilimsel kuralların ve üyesi olduğumuz Uluslararası Uzmanlık Kuruluşlarının almış oldukları sosyal politika kararlarına ters düşen, tüm uyarmalara ve itirazlara rağmen sorumluluktan korkmayan 15 kişinin, politik baskılara açık, bilimsel görüşlere kapalı gizli müzakerelerinden sonra aldıkları bir kararın böylesine uzun bir süre yürürlükte kalması milyonlarca insanı, açlık, sefalet ve çaresizliğe itmesi, XX nci yüzyılın sonuna doğru aklın ve havsalanın kabul edebileceği bir tutum değilse de, 1969 yılından 1976 yılına benzer koşullar içinde gelen toplumumuzun, iki yıl daha ayni koşullar içinde kalması, çalışma hayatımızın daha da gerileyerek milli üretgenliğin en düşük seviyeye kadar düşmesi beklenmelidir. Pahalılığın yüksek düzeye ulaştığı bir dönemde, ücretlerin böylesine düşük kalması, çalışanların aç bırakılması demektir. Aç insanın üstün verimle çalışamayacağı ise bilinen bir sonuçtur.

BENCİLLİK YARIŞI

Bencillik, bireycilik, çıkarcılık ve rekabet gibi ilkel içgüdülere dayalı olan kapitalist düzen, yoksul ve kapitalist üretim ilişkileri içinde kalkınabileceğine inandırılmış toplumda egemen olunca, sonuçların çöküntüye yol açacak kadar olumsuz, çelişik ve tutarsız olması beklenmelidir. Bir avuç patron ile bütünleştikleri yabancı çıkar çevreleri, sermaye yanlısı politikacı, kişiliğini geliştiremiş kapıkulu yüksek dereceli bürokrat ve teknokratla, güçlünün fetvacılığını yapmayı bilim adamı olmanın gereği olarak benimsemiş bilim adamının egemeğenliğini sürdürmek, onların cebine giren parayı milli gelir farzederek, nüfusa bölmek suretiyle insan başına düşen yıllık gelir olarak ilân etmek, aç insanları bazen hırpalayarak, bazen tutuklayıp işkence yaparak kalkındığımıza inandırmak ve "yaşasın kapitalizm" diye bağırtarak yola getirmek suretiyle sürdürülmeye çalışılan, bir sosyal sınıfın, tüm değerlerin yaratıcı olan başka bir sosyal sınıfı alabildiğine ezmesine ortam hazırlayan böyle bir düzen ilanihaye sürdürülebilir mi bunu bilemiyoruz.

Ancak üretime kol ve kafagücü ile katkıda bulunan, bunun ötesinde pazarlayacak başka bir şey olmadığı için ücretiyle yetinmek zorunda olan bir insanın, işgücünün kaynağı olan belirli besin maddelerini sağlayamaması halinde üretgenliğini ndüşeceği, kölelik döneminde olduğu gibi kamçılansa da üretgen olamayacağı, fizyoloji, fizik ve termodinami yasalarına yaslanarak yılmadan savunulabilecek bir iddiadır.

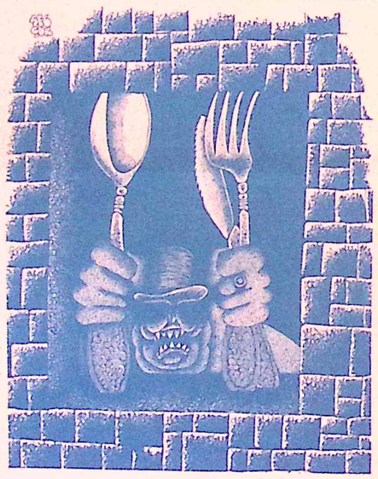

İşçilerimizin ve düşük dereceli memurlarımızın, 1969 yılından bu taraaf açıkça görülebilen bir açlık ve sefalet ortamında yaşatılmakta oldukları gerçeğini kimse gizliyemez. Çünkü asgari ücretler, sigoralı işçilerin cari ücretleri ortalamaları, tarım kesiminde çalışan işçilerin günlük gelirleri, resmi verilerle saptanmıştır. Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından her ay yayınlanan "Aylık İstatistik Bültenlerinde" belli başlı kentlerimizde geçerli besin ve ihtiyaç maddeleri perakende fiyatları ilân edilmekte, ortalama ailenin nüfus kalabalıklığı bilinmekte, işçinin, işçi eşinin, işçi çocuklarının günlük besin gereksinmeselerinin ne olması gerektiği, klâsik beslenme (nutrition) kitaplarında açıklanmış bulunmaktadır. Benzin fiyatlarına zam yapıldıktan 48 saat sonra taksi ve dolmuş fiyatlarını yükseltmeyi ihmal etmeyip, et, ekmek, peynir gibi temel besin maddelerinin fiyatları iki kat artınca bile kılları kımıldamayanlar, üyesi oldukları küçük topluluğun aşırı çıkarları için, milyonlarca, insanı açlığa mahkûm etmenin getireceği maddi ve manevi sorumluluktan korkmayan maceraperestler olma yükünü, düzen sürdükçe taşıyacak ve bir gün kendilerine sorulması mukadder olan bazı soruları cevaplayamayacaklardır.

Bencillik, bireycilik, çıkarcılığın da bir sınırı olması gerekir. Kapitalist düzeni benimsemiş olan ileri ülkelerde tanığı olmadığımız bu aşırı bencillik toplumumuzu karanlık bir geleceğe sürüklüyor.

ALTTA KALANIN

Anarşiyi herkes kendi açısından tanımlamaktadır. Ticaret ve endüstri burüuvazisi için toplumcu görüşlerin geçerlik kazanması anarşinin ta kendisidir. Düzen demokratik düzen ve yasalar gayet açık olduğu halde, seçimle oturduğu koltuğunda eleştirilerle rahatsız edilen politikacı, karşıtlarını anarşiyi körüklemekle suçlayabiliyor. Halkın dilinde ve onun anlayışına göre "altta kalanın canı çıksın" düzeni anarşinin egemen olduğu ortamı anlatır.

Altta kalanların çok, üste çıkabilenlerin azınlıkta olduğu bir düzeni sürdürmek ise hayli zor olduğundan, çok zaman polis tedbirlerinet basvurmak, bazı sorunları buz dolabını kaldırırken, gerçeklerin üzerine şal örtmek, zaman zaman balyoz kullanmak, oldu bittiye getirmek, demokratik kuruluşları baskı altına alarak sermayenin savunucusu haline dönüştürmek gerekiyor. Günde 43 TL. gelirle susmaya, çok sevdiği eşi ve çocuklarıyle birlikte yarı aç yaşayıp, sekiz saat çalışmaya zorlanan milyonlarca insanı uyutmak ve oyunu almak bu kez zor olacaktır. Kend iç çelişkileri ile kendi sonunu hazırlayan düzen olarak ün yapan kapitalist düzenin can çekiştiğini ve düzeni savunanların hırçınlığının bundan ileri geldiğini görmüş gerçimiş ve saçlarını değirmende ağartmamış olanla)r görebilmekte, ezilenlerden ve halktan yana siyasal kadroların iktidara geleceği dönemin yakın olduğunu bildiklerinden, suskun ve sabırlı davranmaktadırlar. Bu suskunluk ve sabırlı davranış, yüzeysel bir anarşi görünümü yaratarak, faşizan baskıları daha da artırmaya heves edenleri çileden çıkarıyor. Altta kalan çoğunluk, aç ve açık, çaresiz ve mutsuz olduğu halde dişini sıkmakta, suçluluğunu unutabilmek için ardı ardına festivaller düzenleyenleri, her akşam radyolarda ve televizyonda arzı endam ederek beyin yıkamaya çalışanların gerçekle bağdaşmayan demeçlerini şaşırarak dinlemektedirler.

EVRİM VE DEVRİM

İnsanlar ne de olsa yaptıkları öğrenimin etkisi altındadırlar. Sosyal bilimcilerin ve tarihçilerin sözünü ettikleri devrimlerin, uzun süre engellenmiş evrimsel gelişmelerin, kısa bir zaman süreci içinde gerçekleşmesi, yürümenin koşmaya dönüşmesi olarak niteleyen biyologlar, her şeyin zıddı ile birlikte, var olduğunu, bireycl düşüncenin böylesine hegemonya kurduğu bir dönemi, toplumcu düşüncenin egemen olacağı bir dönemin izliyeceğini de bilirler. Yazdan sonra kışın, geceden sonra gündüzün gelmesi kadar doğal olan toplumsal değişmeler, tarih boyunca insanların gözleri önünde oluşmaktadır, Atatürk devrimlerini oluşturan toplumsal nedenleri bilenler emperyalizmin ve kapitalizmin sultasında geçirilmiş karanlık bir dönemi, aydınlık günlerin izliyeceğini, bu gelişmenin süre engellenemeyeceğini de bilirler.

Baskıların yoğun, engellemenin uzun olması sonucu değiştirmez, patlamanın şiddetini artırır. Halkımızın çoğunluğuna reva görülen sömürü düzenini dünya çapında uygulamaya kalkışan ABD. Birleşmiş Milletler ve Dünya uluslar topluluğu içinde bugün ne denli yanlız ve çaresizse, işçilere 60 TL. asgari ücreti reva görüp de, kezandıkları milyonlarla yetinmeyenler kendi toplumları içinde öylesine yalnız ve sevgisizdirler.

Bükreş'te yapılan - Dünya Nüfus Kongresi -, Roma'da yapılan - Dünya Gıda Kongresi -, Nairobi'de yapılan - UNCTAD toplantısı -, Kanada'da yapılan - Habitat Konferansı - Opec topluluğunun kapitalist ülkelere karşı takındıkları tavır, kullandıkları usullerle başarıya ulaşacaklarını zannetme yanlışlığı içinde olanlar içinde ibret alınacak birer örnektir. Üçüncü Dünya Ülkeleri sahibi oldukları değerlere yaslanarak kendi aralarında bütünleşince, Uluslararası toplantılara getirdiği her öneri, çoğunluk oyları ile reddeden bir zamanların güçlü dış işleri bakanı Kissinger, şaşırmış ördekler gibi başı dururken gerisinden dalmaya ve bir defa daldı mı nereden çıkacağı belli olmayan bir insancığa dönüşmüştür.

İşçiler üretimi en tutarlı katkıda bulunan vatandaş topluluğudur. Demokratik düzende herkesin sahip olduğu haklarla donatılmış olan bu sınıf mensupları, birleşip bütünleşir de oylarını kendilerinden yan Afrika, bugün dünya politikasına ve larsa, Türkiye'de her şey değişecektir.

Yıllarca unutulan ve küçümsenen, pamuk tarlalarında çalıştırılacak tutsak insan deposu olmaktan başka anlamı olmayan Afrika, bugün dünya politikasına ve ekonomisine yön veren bir güç oluşturmuştur.

1969 yılında 17.50 TL.'na, 1976'na, 60 TL.'na 8 saat çalışmaya ve kendilerini çalıştıranlara hayır dua etmeye mahkûm edilen 3 milyon insan ile sürüklediklerı seçmenler, sermaye yanlısı partiler ile onları açıkça destekleyenlerden oylarını ve emeklerini sakınacak olurlarsa, mesele bu noktada bitecek, yeni ve mutlu bir dönem başlayacaktır. Üç çocuklu ve beş nüfuslu bir aileye bugünkü pahalılıkta 60 lirayı yeterli görenler bu sonucu çabuklaştırmaktan öteye bir şey yapmadılar. Görevleri de buydu zaten...

kapitalist düzende kamu işletmeleri ve belediyeler

doç. alpaslan ışıklı

Kapitalist düzende yeralan kamu işletmelerinde ve belediyelerde üretim araçlarının mülkiyetinin kişisel mülkiyet konusu olmaktan çıkmış bulunması, onları sanki kapitalist olmayan adacıklar gibi görmek yanlışlığına yolaçabilmektedir. Oysa, adaların iklimini belirleyen unsurların dahi karasal olmayıp dört bir yanını çevreleyen denizlerden kaynaklandığı unutulmamalıdır.

Kaldı ki kapitalist sistemde üretim araçlarının toplumsal mülkiyet değil de kişisel mülkiyet rejimine tabi olması bu sistemin başlıca ayırıcı özelliği sayılabilir ama herhalde tek belirleyicisi değildir.

Kapitalist düzende özel işletmelerin yanısıra yeralan kamusal işletmelerin ve belediye işletmelerinin kapitalist sisteme özgü üretim; bölüşüm... ilişkilerini belki biraz dolaylı ve karmaşık hale getirdikleri söylenebilir. Bununla birlikte, biraz yakından bakıldığında kolaylıkla görüldüğü üzere, bu tür işletmelerin devreye girdikleri çerçeve içinde gerek toplumun bütününü ilgilendiren ilişkiler bakımından gerekse bu işletmelerle doğrudan ilgili ilişkiler bakımından kapitalist sisteme özgü belirleyici unsurların esas olarak devam etmesi mümkün olabilmektedir.

Kapitalist topluma özgü geri bir bilinç düzeyi çalışan kitle bakımından varlığını devam ettirdiği sürece mülkiyet biçiminin toplumsal mülkiyete çevrilmesi yalnızca görünüşte olabilir. Çalışan kitleler üretim araçlarının mülkiyetindeki değişmenin yanı sıra, topluma kendi dünya görüşlerinin damgasını vurabilecek bir bilince ve güce ulaştıkları ölçüde ve bunu toplumu belirleyen her türlü iktidarın niteliğinde ortaya koyabildikleri ölçüde gerçek bir sistem değişikliğinden sözedilebilir. Kapitalist sistemde yüksek kademelerdeki bürokratların artî-değer sömürüsünden aldıkları payın ve sosyalizm ile devlet kapitalizmi arasındaki farkın bu gerçekten bağımsız olarak açıklanması mümkün değildir.

Öte yandan, kapitalist düzende kamusal işletmeler emekten yana bir değişmenin parçası olmaktan çok sermayenin emek üzerindeki egemenliğini pekiştirmenin araçlarından biri olarak işlev görebilir. Örneğin, bir ülkede bakırın devlet işletmeleri tarafından ucuza elde edilmesinin o ülke emekçilerinden yana bir gelişme sayılması zorunluluğu yoktur. Aksine bu yolla elde olunan bakırın özel sektör tarafından işlenerek pahalıya satılması, böylece kamu kesiminde bakır işletmelerinde çalışanlar başta olmak üzere geniş emekçi kesimleri üzerinde yoğun bir sömürü sağlanması pek âlâ mümkündür. Veya devlet tarafından yürütülen yol inşa ve bakım işlerinde çalışan bir işçinin alıntorinden, bu yollarda malı taşınan bir çokuluslu şirketin uzak bir ülkede yaşıyan hissedarlarının ağladığı sömürü kolaylıkla görülmez ama önemini inkâra olanak yoktur.

Belediyelerin hizmetleri için de benzer şeyler söylenebilir. Belediyelerin hizmetleri, gecekondularda yaşıyan yoksul halkın bir kısmından şehrin varlıklı kesimlerinde yaşıyan kişilere, kurumlara veya kapitalist şirketlere yapılan bir emek (dolayısıyle gelir) transferlerinden başka bir anlama gelmiyebilir.

Şüphesiz, belediyelerin yönetiminin emekten yana ilerici kadrolar tarafından ele geçirilmesi ve belediye hizmetlerinde emeğe dönük bir anlayışın egemen olmaya başlaması büsbütün imkânsız değildir.

Batı toplumlarının çoğunda emekçilerin iktidar mücadelesinin en önce belediyeler düzeyinde sonuçlar vermeye başladığı bir gerçektir. İtalya'da Komünist de olmaktan doğan güçlükleri bilinmektedir. Ancak bu gibi belediyelere siyasal Partisinin çok yaklaşmış gibi görünmesi ülke çapındaki iktidar ortaklığını beklemeden baştz Roma olmak üzere birçok önemli yörede çeşitli sol eğilimli yönetimler, seçim yoluyla belediyelerde iktidarı elegeçirmiş bulunmaktadırlar. Fransa da benzer bir duruma örnek gösterilecek deneylere sahne olmaktadır. Bu ülkelerde çeşitli sol eğilimdeki partiler, yönetimini elegeçirdikleri belediyelerin bölgeleri ve çepları ölçüsünde ortaya koydukları örneklerle ülke düzeyinde gerçekleştirmeyi vadettikleri düzen değişikliklerinin gözle görülür kanıtlarını ortaya koymaya çalışmaktadırlar. Özellikle yönetime katılma, yoksullara parasız veya ucuz mesken gibi konularda Fransa'daki bu tür belediyelerin imrendirici örnekler verdikleri bilinmektedir.

Ancak bütün bunlara rağmen, şu veya bu çizgide emekten yana bir politikanın temsilcisi olan belediye yönetimlerinin kapitalist toplumda karşılaştıkları güçlükler de görmemezlikten gelinemez. Bu gibi belediye yönetimleri bir akar suda akıntıya ters istikamette kürek çekmek zorunda kalan kayıkçılar gibidirler. Suyun akış istikametini de değiştirerek bir değişme, kayıkçıyı değiştiren gelişmeyi bütünleştirecek olursa kayıkçının ortaya koyduğu çabaların etkinliğinde olağanüstü bir artış belireceği açıktır.

Ülkemizde de şu veya bu ölçüde emekten yana ilerici belediyelerin farklı anlayıştaki bir siyasal iktidarın gölgesiniktidarın koyduğu sınırların ve engellerin büyüklüğünün bu belediyelerin emekçi kitleler karşısındaki sorumluluklarını yoka indirgemiyeceği açıktır. Her türlü engele rağmen gerek çalıştırdıkları işçiler ve hizmet yükümlü olduğu yoksul halk kesimleri karşısındaki tutumları bu tür belediyelere genel bir düzen değişikliğinin anlamı konusunda somut kanıtlar ortaya koymak bakımından bulunmaz fırsatlar vermektedir. İlerici belediyeler çeşitli engellere rağmen, bu fırsatları gerektiğince değerlendirebildikleri ölçüde, bu engellerin başlıca kaynağı olan iktidarın değişmesi yönünde etkin bir demokratik birikim sağlamış olabilirler.

İlerici belediyeler, her türlü engellemeye rağmen, işçilere sağladıkları ekonomik olanaklarla, yönetime katılmada sağladıkları haklarla imrendirici örnekler ortaya koymak zorundadırlar. Çalıştırdığı işçilerle ve öncelikle hizmetine yöneldiği çalışan halk kesimleriyle bütünleşmeyi sağlayan Belediye yönetimlerinin hizmetleri için gerekli mali kaynakları, sosyal adalet yönündeki gelir transferlerini sağlamak bakımından güçlü bir demokratik destek kazanmış olacakları reddedilmez bir gerçektir.

İLERİ DEMOKRATİK DÜZEN NEDİR?

ferda aykan

Genel - İş Sendikası'nın DİSK'e katılma kararı aldığı Olağanüstü Genel Kurulunda baş slogan "emekten yana ileri - demokratik bir düzenin kurulması için mücadele" olarak belirmişti. Bu ileri - demokratik düzen kavramının anlamı daha henüz açılmadığı ve içeriği (muhtevası) çok kişi açısından belli olmadığı için, sözkonusu kavram çeşitli şekillerde yorumlanmaktadır.

Kimine göre ileri - demokratik düzen Halk Partisinin iktida ra gelmesi anlamına gelmektedir. Kimine göre ise, sadece MC iktidarının yıkılması anlamındadır. Veya daha geniş düşünenler ise, ileri - demokratik düzeni, bütün demokratik hakları ve yığınlara örgütlenme özgürlüğünü tam olarak tanıyan bir hükümet olarak görmektedirler.

Gerçekte ileri - demokratik düzen bunların hiçbiri değildir. Ülkenin bu yönde ilerlemesi istenecek bir gelişmedir, fakat böyle bir dar anlamlı ilerlemenin ileri - demokratik düzen ile ilgisi yoktur.

Sosyalist terminolojiye uygun olarak ileri - demokratik düzen kavramının içeriğini tam olarak açıklayabilmek için, "burjuva - demokratik aşama " kavramına değinmemiz gerekecektir.

BURJUVA - DEMOKRATİK AŞAMA

Burjuvazi feodalleri devirerek iktidara hakim olmaya çalıştığı dönemlerinde, yığınlara kendi sınıf mücadelesine destek olması için bir çok vaadlerde bulunur. Ve ancak bu vaadleri ile geniş yığınları kendi safına çekerek feodalleri devirir ve iktidara hakim olabilir. Fakat merkezi otoritesini güçlendirdikten sonra, yığınlara yapmış olduğu vaadlerini yerine getirmez, elinden geldiğince çiğner. Haklarını, kendisinden yapmış olduğu vaadleri yerine getimesini isteyen yığınlara zor kullanır. İşte burujuvazinin bu aşamalardan geçerek kurduğu merkezi yönetime "burjuva diktatörlüğü" denilmektedir. Burjuvazi nin hakim olduğu ülkelerde, hatta en demokratik olduklarını iddia eden Avrupa ülkelerinde bile bu şekilde güçlü otoriteler kurulmuştur. Fakat yığınlar özellikle Avrupa ülkeleri olmak üzere burjuvazinin kurduğu diktatörlükler karşısında gerilememişler, kendisine vaadlerini hatırlatarak, bu vaadlerini yerine getirmesini gerçekleştirmek için direnmişlerdir. Neticede de bugün bir çok ülkede, burjuvavi, iktidara gelirken yığınlara yapmış olduğu vaadlerini yerine getirmek zorunda kalmıştır.

İşte yığınların gerçekleştirdiği bu aşamaya "burjuva - demokratik aşama" adı verimektedir.

Burjuva -demokratik aşamanın toplumu hangi hedeflere ulaştırdığını saptamak için yığınların bu aşamada burjuvaziye olan taleplerine, daha doğrusu yığınlar ile burjuvazi arasındaki evrensel sözleşmenin en açık bir ifadesi olan **Fransız Toplum Sözleşmesine** bakmak gerekir.

1789 Fransız ihtilalinde tüm dünyaya ilan edilmiş olan, Toplum sözleşmesi (insan ve Vatandaş Hakları Beyannamesinde) burjuvazi, yığınlara şu vaadlerde bulunmuştu :

(...) Her türlü hakimiyetin esas kaynağı millettir.

(...) Hürriyet başkalarına zarara vermiyecek herşeyi yapabilme demektir.

(...) Bütün vatandaşlar kanunun karşısında eşittir, kanunun bildirdiği haller dışında kimse tutuklanamaz.

(...) Hiç kimse düşünceleriden ötürü kınanamaz, her vatandaş istediği gibi yazmakta düşünmekte, ve konuşmakta hürdür, v.s.

Bilindiği gibi burjuvazi bunlar ve bunlara benzer birçok hakkı yığınlara vaadettikten sonra hiç bir ülkede yerine getirmemiştir. ve yine birçok ülkede yığınlar burjuvanin gaspettiği haklarını uzun mücadeleden sonratekrar geri alarak, burjuva - demokratik aşamaya girmişlerdir.

İleri - demokratik düzen kavramından **"MC hükümetinin yıkılması ve yerine demokratik bir hükümetin gelmesi"** veya **"Halk partisinin hükümet kurması"** gibi anlamlar çıkarmak, görüldüğü gibi ancak yukarıda sözünü ettiğimiz hedeflere ulaşılması sonucunu getireceğinden ve ülkenin brujuva - demokratik aşamaya girmesi anlamına geleceğinden, yanlış olacatır.

İLERİ - DEMOKRATİK AŞAMA

İleri - demokratik düzen gerçekte yığınların en geniş ölçüde işyerlerinin toprakların ve ülke ekonomisinin yönetimine katıldığı söz hakkı olan böylece tekelleri denetleme olanağına eriştiği bir aşamadır.

Tekeller ülkenin ekonomisine tam manasıyla hakim ise, her nekadar o ülkede burjuva demokratik haklar kazanılmış olsa bile, o ülke demokrasinin gerçek anlamda varlığından veya başka bir deyişle yığınların yararına işlediğinden sözedilemez.

Bu bakımdan anti - tekel politika izlemeye niyetlenen ilerici kadrolar, tekellerle mücadele için çeşitli tezler geliştirmişlerdir. Ülkemizde bu yönde bir tezi Halk Partisinin geliştirerek, tekellere karşı "Halk Sektörü" müesselerini önerdiği bilinmektedir. Halk Sektörlerinin anti - tekel mücadelede başarılı olabilmeleri son derece kuşkuludur. Nitekim bu yüzden gereken ilgiyi de bulamamıştır.

Sosyalistler ise, tekellerin denetlenmesi konusunda yığınlara yeni bir müesse önermektedirler. İşyeri Konseyleri edını taşıyan sözkonusu müessesenin evrensel bir niteliğe sahip olduğu tüm ülkelerin sosyalisterince kabul edilmiştir. Yine sosyalistlere göre, İşyeri Konseyleri ile İşyerlerinin ve toprakların yönetimine katılma olanağına kavuşacak olan yığınlar, bu konseylere dayanan ve bunlardan gücünü alan merkezî örgütleri (partileri) ile tekelleri denetleme yolunu açacaklardır.

Ve böylece, işyerlerinin, toprakların ve merkezi planda da ekonominin yönetimine katılma olanağına kavuşacak olan yığınlar, ülkede ileri - demokratik düzenin kurulmasını gerçekleştirebileceklerdir.

İşte, ileri - demokratik aşamanın, burjuva - demokratik aşamadan farkı ve sözkonusu kavramın gerçek içeriği.

HUKUK VE SİYASETE BULAŞMA(2)

prof. bahri savcı

Evet Türkiyenin sorunu, uluslaşmadadır. Uluslaşma, siyasal açıdan, demokrasiye getirmiştir. Onun gelmesini zorunlu kılmıştır.

Bu demokrasi, özünde ve özünden fışkıran ilkelerde, kendi öğretisinin düşün çatısına sadık kalacak, ve fakat, Türkiye' nin sorunlarına bir karşılık olacaktır.

O zaman, Türkiye'de demokrasi, çoğulcu bir düşün ortamında yapılacak bir serbest tartışmadan ve seçimden **"yönetici irradeyi"** ve ona muhalefet eden **"muhalefet edici iradeyi"** çıkarma noktasında genel ve klasik niteliğini koruyacaktır. Bu noktada, genel ve klasik demokrasinin ilkelerine tam uyarlık gösterecektir. Fakat bu demokrasinin sosyo - kültürel kökeninde, Türk koşullarına da bir karşılık olacaktır.

Sosyo - kültürel kökende gözüken Türk koşulları da, gayet açık olarak, şöyle belirmektedir:

Türkiye'de **"çalışmayı"** öne almak gerekmektedir. Çünkü Türkiye'de bundan daha genel bir etken yoktur. Bundan dolayı, Türk demokrasisi; yönetici irade ile muhalefet edici iradeleri, serbest bir tartışmadan ve seçimden çıkarmanın yanında, eksen olarak, **çalışma'yı** ele alacaktır. Yani çalışma ekseni üzerinde, Türkiye'de, bir halk hükümeti olacaktır. Çünkü iç kapitalizmin ile dış tekelci kapitalizmin getireceği sömürüden kurtulmuşluğu, ancak ve ancak bir halk hükümeti sağlayabilir. Böyle bir halk hükümeti ile, ancak ve ancak çalışma ekseni üzerinde bir siyasal hareketlenme ile olabilir. Böyle bir çağcıl demokrasiyi, Türkiye'ye her alanda görülen emek güçleri getire bilir: içinde sömürünün bulunmadığı, sömürüden doğan yabancılaşmanın bulunmadığı bir özgürlük - eşitlik - adillik - bir güvence düzeni (yani bir demokrasi düzeni) bu emek güçlerinin çabası ile gerçekleştirilebilir.

Yalnız, yabancılaşmayı, sadece, ekonimik alanda, sömürü sürecinde görmemelidir. En büyük sömürü ve bundan doleyı en büyük yabancılaşma, düşün ve maral alanındadir, belki, Türkiye'de...

Onun için, sosyo - kültürel köken, laikliği de gerekmektedir. O zaman Türk demokrasisinin gelişme boyutları, şöyle ortaya çıkmış oluyor:

Sosyal tabanında: emek güçlerine dayanma; onları çalışma ekseni üzerine örgütleme; bu eksen üzerinde bir ulaşmaya varmak ulusal eğemenliği deyimleme...

Siyasal sürecin mekanizmasında: Ulusal egemenliğin gerektirdiği yönetici irade ile muhalefet edici iradeyi, çoğulucu bir düşün yapısı içinde geçecek bir serbest tartışma ve seçimden çıkarma...

Kültürel kökeninde de: düşünceyi ve morali laikleştirme...

İçinde sömürünün maddi ve manevi yabancılaşmaların bulunmadığı bir toplumа; ancak, çalışma ekseni üzerinde bir bütünleşmeden doğan bir ulusallaşma ile varılabilir. Bu ulusallaşmanın da, emek güçlerini, yönetici irade yerine yükseltici bir demokratik mekanizma ile halk hükümetini kurması suretiyle Türk demokrasisi gelişebilir.

Oysa ki, 1975 - 76'ların iktidarı, Türk demokrasisini, bu niteliğinden bu yolundan saptırmaktadır. Onlar biçimsel bir demokrasi kuralından yararlanarak, bir yönetici irade teşkil ediyor. Ama, bu yönetici irade, çalışma ekseni üzerindeki bir demokrasinin "halkın hükümeti", "halk hükümeti)" olamıyor. İç ve dış sömürücü dinamikler dayalı, maddi ve manevi yabancılaşmaları getirici bir "finans kapital tekelciliği hükümeti" oluyor.

Ve üstelikde bütün devlet örgütünü anayasa kurumlarını (Anayasa Mahkemesi - Danıştay - Yargıtay - Üniversite - TRT) kendi iktidar iradesi merceğinde eritmek istiyor. Buna karşı gelenleri arıtmak istiyor. Bu hususta "hukuk" denen kavramı saptırıyor, "Siyaset yapma" denen olguyu saptırıyor. Kendi iradesi dışında kalanları, "hukuk dışı" na çıkmışlık ile suçluyor. Görevleri gereği siyaset dışı kalmak gerekir iken, "siyasete bulaşmış" likla kötülüyorlar onları...

Bunun en parlak örneğini, Danıştay Başkanı üzerinde denemeye kalkmışlardır.

Onun için bize de, Türkiye'nin demokrasileşmesi sürecinin yazgısı (kaderi) kendisinden sorulacak olan bu çalışma güçlerine, emek güçlerine, bu sapma ve saptırmaları belirtmek görevi düşmektedir.

Bunu yaparken, ilk belirtilecek husus, şu oluyordu : Hukuk, şimdiki iktidar başının anladığı üzere, herşeyi, onun iradesine bağlama aracı değildir. Devlet yaşamı ile ilgili eylem ve işlemler alanında hukuku arayanlar, bunu, iktidar başının iradesinde bulamazlar. Ancak Anayasada bulurlar. Anayasal açıdan duruma baktığımız zaman, Danıştay Başkanını siyasete bulaşmışlıkla suçlama haksızlık olur. Şöyle ki :

Danıştay Başkanı, Demirel'in ve ondan yana olanların Danıştay hakkındaki, Danıştay kararları üzerindeki görüşlerinin yanlışlığını ileri sürmüştür. Böyle yanlış bir görüşte dayatılırsa, yanlış görüşlere dayalı eylemleri inatla sürdürürlerse, Anayasayı ihlâl etmiş olacaklarını belirtmiştir. O zaman gözükmektedir ki, bu ihlâl, Ceza Kanununun 146'ncı maddesine girecek kadar ağır bir ihlâl olacaktır. İşte Danıştay Başkanı ancak bunları söylüyor. Ancak böyle bir uyarıda bulunuyor. Bu ise, durumu, bir bilimsel irdelemeden geçirmekten başka birşey değildir; ve bu nedenle de, katiyen siyasete bulaşma değildir; faal bir siyaset yapma değildir; emekli olduktan sonra, sözde Halk Partisinden siyasete atılma gibi bir gizli isteğin gereğini yapmak da değildir.

Öyle ise önce, Danıştay başkanının yaptığının, neden ve nasıl, sadece bir bilim işi olduğunu kanıtlayalım, sonra bunun "siyaset", "faal siyaset" kavramları önündeki değerlendirmesine kısaca değinelim :

Danıştay Başkanı ile birlikte, bir çıkarcılık gütmeyen bütün hukukçular diyorlar ki : Hükümetin yaptığı haksız işlemlerden yararı bozulanlar, zarar görenler, bu haksızlığı onarmak için, gördükleri zararı gidermek için Danıştaya başvururlar. Danıştay da, Hükümetin yaptığı işlem, gerçekten haksız görülüyor ise, o işlemi, önce "yürütmeyi durdurma" kararı ile durdurur. O işlemin uygulanması ile doğacak haksızlığı baştan durdurmak için.. Sonra, Danıştay, incelemesini derinleştirir, haksızlığı kesin olarak görürse ve bunu hukukça saptarsa, o işlemi, bütünü ile iptal eder. O işlem, hiç yapılmamışa döner. Haksızlığı saptarken de ölçü, hukuktur, Anayasanın kendisidir.

Bu bir... İkincisine gelince :

Danıştayın verdiği "yürütmenin durdurulması" kararı ile, "işlemin iptali" kararları kesindir. Hükümet artık ona uymak zorundadır. Yani, örneğin, yürütmeyi durdurma kararı alınmış ise, hükümet hemen yürütme işlemini sürdürmeyi durdurur. Danıştayın son kararını bekler. Son karar da, "işlemin iptali" biçiminde çıkarsa, hükümetin işlemi tümü ile batıl duruma düşer. O işlem hiç yapılmamış olur. İşte bu duruma da, hükümet boyun eğmek zorundadır. "Anayasa Madde 132"

İşte Danıştay Başkanı ve Hükümete yeranmak suretiyle çıkarcılık gütmeyen hukukçular, bunu söylüyorlar ve şunu da ekliyorlar : Hükümet, kendisini bağlayıcı Danıştay kararına uymazsa ve eski İşlemleri yolundaki yürüyüşünü sürdürürse, bu, Anayasa düzenimize sığmaz; bu, Anayasada tanınan "hukukun üstünlüğü" ilkesine ters düşer; bu, Anayasanın koyduğu yargı, yürütme ayrılığı ilkesini zedeler. Çünkü; diyorlar, böyle bir uymayış ile, yargı organının verdiği kadar, şimdi, hükümet tarafından, fiili olarak geçersiz kılınmaktadır. Bu suretle, yargı - yürütme ayrılığı ilkesinin bozulması ile, tüm anayasal sistem, fiili olarak "tebdil... tagyir... tâdil edilmiş" olur, yani diyorlar. Şimdiki Anayasa düzenimiz, başkalaştırılmış, bozulmuş, değiştirilmiş olur. Bu da, rejimi, fiili olarak "başkalaştırma", "değiştirme", "bozma" olur ki, cezası tâ 146'ya kadar gider, diyorlar.

Bu düşünceye karşı Demirel'in verdiği bir yanıt var. Bu yanıt, çok basittir. Fakat çok da yanlıştır. Ama bu yanıtı vermekte dayatıyorlar. Şöyle diyorlar ki :

Bir kez, kimi olaylarda "yürütmenin durdurulması" ya da "İşlemi iptali" ne demektir? Böyle bir şey olmaz. Hükümet, bir işlemde bulunmuştur. Artık uygulama, gerçekleştirilmiştir. Bunun durdurulacak, iptal edilecek yeri kalmamıştır.

Örneğin, TRT Genel Müdürlüğünde oturan zat, bu makamdan kaldırılmıştır. Başka yere getirilmiştir. Onun yerine de, bir başkası oturtulmuştur. Böylece uygulama, olup bitmiştir. Şimdi, Danıştayın kararı ile, bunun neresini durduracaksınız? Neresini iptal edeceksiniz?

Ayrıca; Danıştay, Anayasanın 114 üncü maddesi içindedir. Orada, Danıştayın yeri belirlenmiş, saptanmış ve sonuca erdirilmiştir. Şimdi onu, bu 114 üncü maddeden çok sonra olan 132 nci maddedeki bir imtiyazdan, bir haktan, bir yetkiden yararlandıramazsınız. Danıştay 132 nci maddede konmuş bulunan "hükümetin, mahkemeler tarafından verilmiş kararlara uyma zorunluğu" na uyacak bir kurum değildir. Danıştay 114 üncü maddede düzenlenmiştir ve bu iş orada bitmiştir. 132 nci madde bir başka durumu düzenler ki, burada yazlı olan zorluklardan, 114 üncü maddede durumu düzenlenip bitirilmiş olan Danıştay yararlanamaz artık...

İşte böyle söylüyor Demirel. Ve bu suretle, Danıştaydan kurtulmak istiyor. Bunun yanlış olduğunu söyleyen Danıştay Başkanına da "sen siyaset alanına girdin, faal siyaset yapıyorsun, böylelikle Halk Partisine yaranıp, ilerde, ondan milletvekili olmak istiyorsun" demeye getiriyor.

İşte biz de diyoruz ki -ve Türk demokrasisinin umudu olan tüm çalışanların bunu bilmesini istiyoruz ki- bu savlar yanlıştır. Yakıştırılan itham haksızdır.

Önce son noktayı belirtelim : Danıştay Başkanının bir partiye yanaşıp, ondan bir çıkar beklediğini söylemek ve bu nedenle görevini saptırdığını belirtmek için, kanıt ister. Bu kanıtı vermeden böyle bir yakıştırmayı ileri sürer isek, insana ; "Başkasını nasıl bilirsin, Kendim gibi" sözünü hatırlatırlar. "Sen kimi yüksek memurları, kimi Generalleri, daha önceden politikana bulaştırıp, sonra ödüllendirmiş bir kuruluşsun. Herkesi de kendin gibi sayıyorsun."

Şimdi, yanlış olan savlara gelelim :

Bir kez, Danıştay, 114 üncü maddede durumu bitirilmiş bir kurum değildir. Çünkü zaten, 114'ün kendisi, Danıştayı düzenlemiyor. Bu madde, idareyi ele almıştır, hükümeti ele almıştır, esasında... Hükümetin eylemlerinden yakınanlara, yargı yolunun açık olduğunu söylemiştir

İşte bu yargı yollarından birisi de, Danıştaydır. Çünkü Danıştay, Anayasa 140 ıncı madde ile "yüksek mahkemeler" den birisidir : Yargıtay gibi, Askeri Yargıtay gibi, Uyuşmazlık Mahkemesi gibi...

132 nci madde de, bu yüksek mahkemelerin kararlarının, hükümeti nasıl bağlayacağını gösteren bir temel ilkeyi belirtmektedir. Hükümetin, mahkemelerin kararları ile bağlanması ilkesinden, yukarda adı geçen mahkemelerle birlikte bir yüksek mahkeme olan Danıştay da yararlanır. Bundan ötürü, hükümet, Danıştayın kararlarına da boyun eğmek zorundadır.

Bundan, "ben bir kere işlemimi uyguladım. Bunun neresini durduracaksınız? Neresini iptal edeceksiniz" diyerek kurtulmak olanağı yoktur.

Çünkü; Danıştay Kararı, örneğin, TRT Genel Müdürünü yerinden alıp onun yerine bir başkasını atama işlemini önce durdurmuş ve arkasından da bozmuş ise, her iki halde de, bu demektir ki; o müdürlük yeri, hiçbir zaman boşalmamıştır. Orada halâ, eski müdür vardır. Boşalmamış bir yere de, yeni bir atama yapılamaz. Yapılmış gibi gözüken bu ikinci eylem de, kendiliğinden ortadan kalkmıştır.

İşte Danıştay kararı bu durumu saptıyor. Sen ona boyun eğeceksin, eğmez isen, Anayasanın bu maddesini ve kuvvetleri birbirinden ayıran maddesini, ve bu suretle kurulmuş anayasal rejimi ihlâl etmiş etmiş olursun. Bu anayasal rejimi, hukuksal inceliği hukukçular tarafından pek güzel belirtilmiş olduğu üzere- tebdil... tagyir... tâdil ederek, mevcut rejimin yerine fiili olarak bir başka rejimi getirmiş olursun. Bunun da Ceza Kanununun 146'sına kadar giden cezaları vardır.

Sana bunu söyleyen bir yüksek mahkeme başkanına "politika yapıyorsun", "faal politika" yapıyorsun suçlamasına gelince : Bu noktada söylenecek çok şey vardır. Fakat şimdilik kısaca şunu belirtelim :

Bir yargıcın, hükümet eylem ve işlemlerinin hukuksal dayanağı üzerindeki mütelaaları, bunların bildirilmesi, siyaset alanına girmek teşkil etmez. Faal politika ise, başka bir şeydir. Faal politika, bir iktidar savaşı içine girip, iktidarın, şu partide veya bu partide kalmasını veya kalmamasını sağlama eylemleridir. Böyle eylemlere katılması, bunları "bilfiil" uygulamasıdır.

Danıştay Başkanının yaptığı ise, senin karşındaki partilerin sana karşı açtığı iktidar savaşı içine girmek değildir. Ancak ve ancak, sana, "hukukun nerede olduğu" nu göstermektir. Bu hukuka uyulmadığı takdirde, sonun nereye varabileceğini hatırlatmaktır.

mahmut makal

EĞİTİMCİLERİN SAVAŞIMI

Dünyada İşçi kuruluşlarından sonra gelen etkili kuruluşlardan biri de öğretmen kuruluşlarıdır. Çünkü sayısal yönden öğretmenler de haksız yönetimlere rahat vermeyecek kadar çoktur. Ayrıca, nasıl üretim araçlarının kolu ve düğmesi işçilerin elindeyse, halkın ve de onun çocuklarının nabzı da öğretmenlerin elindedir.

Yurdumuzda, yüzaltmış bin ilköğretimde, kırk bin orta öğretimde ve yirmi bin de yüksek okullarala ünüversitelerinde olmak üzere toplam ikiyüzbin öğretmen vardır. En belirgin nitelikleriyse, vatansever, gerçek anlamda milliyetçi oluşları, az ücrete karşılık çok çalışmaları ve de yurt sorunlarına sarılarak büyük bir savaşını vermekte bulunuşları...

Öğretmenler, Anayasaya en çok sahip çıkan, 1961 yılında halkoylaması sırasında Auayasayı binbir çile içinde halka anlatan kitleyi oluşturdukları gibi, sendikaları TÖS kapatıldıktan sonra TÖB - DER'İ kurmuşlar, yine kitle halinde savaşımlarını bu dernekde birleşerek sürdürmüşlerdir.

Son günlerde, hükümetin il'lerde kolu olan valiler, işi gücü bırakmışlar TÖB-DER şubelerini kapatmakla uğraşmaktadırlar. Mahkeme kararıyla açılanlar olursa onu yeniden kapatma yoluna giden Valiler vardır. Özellikle Valiler toplantısından sonra bu kapatma işi hızlanmıştır. Dükitlenin darma dağın edilmek istenmesidir.

Bir yılı aşkın süredir, yani MC işbaşına gelelidenberi ,yaklaşık altı bin öğretmen kıyılmıştır. Bunlar, öldürülme, açığa alınma, sürgün ve çeşitli nakillerdir. Bu sayı önceki yıllara oranla yüzde altı yüz fazladır. Son bir yıl içinde TÖB - DER Danıştaya bu kıyımlerala ilgili 992 dava açmıştır. Bunlardan 240 öğretmenle ilgili olarak Danıştay yürütmeyi durdurma kararı vermiştir. MC'nin bu kararları uygulanacağını sanmıyoruz ama, öğretmenlerin onlara rahat vereceğini de sanmıyoruz.

Çünkü bu kararı uygulamayan idareler ve kamu görevlileri aleyhinde tazminat davaları açılmıştır.

MC'nin devlet kuruluşlarına yerleştirdiği yaşı genç ama kafaları çağ dışı görevliler de, TÖB - DER Genel Merkezinden şubelere çekilen telgraflarda "emperyalizmin" sözcüğü geçtiği için telgrafları kabul etmeye başlamışlardır. Buna karşın, bu tür tutum ve davranışlarına öğretmenleri yıldırmak şöyle dursun, daha da güçlendireceği, kenetleyeceği açıktır.

Bu görüşümüzü kanıtlamak için, bazı öğretmenlerin tutum düşüncelerini aktarmakta yarar görüyoruz :

Geçenlerdee Kızılcahamamda yapılan öğretmenler toplantısında öğretmenlere bilinen "şapka öyküsü"nü yükleyerek onların kendisine saldırmasına neden olan Ankara Milli Eğitim Müdürü, yine Ankaraya bağlı Sulakyurt ilçesinin Kıyıkavurgalı köyüne giderek öğretmen Suna Gülbaşar'ı sıkıştırır. Nedeni de kendisi AP milletvekili adayı iken ve de 1975 ekiminde yapılan senato seçimlerinde oyların çoklukla CHP'ye çıkmış olmasıdır. Bunu öğretmenden bilmektedir Müdürümüz. Aralarında, tutanakla saptanmış ve soruşturma dosyalarını girmiş olan şöyle bir konuşma geçer ; 5. 10. 1975 cumartesi günü saat 16. 00 de :

"Seçimler nasıl oldu bu köyde 1973' de ?"

"Efendim, o zaman köylüler bir kararа vararak hep birlikte CHP lehinde..

"Bırak, onu sormuyorum. Seçimler nasıl oldu? Oylar burada gece kullanılmış, sandık başkanında sendin?"

"Hayır efendim... sandık başkanı ben değildim. Sulakyurt'un merkezinden gelmişti ve oylarda kanunen belirtilen saatler içinde kullanılmıştı."

"Hoca, seni 12 Ekimden sonra buradan alacağım, haberin olsun."

"Gerekçesi ne?"

"Gerekçesi falen yok, iyi düşün. Ben de bu memleketin çocuğuyum. Bende bu memlekete hizmet etmek istemiştim. Ama şimdi anladım ki öyle değilmiş..."

"Efendim, ben öğretmenim, her şeyden önce devlet memuruyum. Benim siyasetle ilgim yok. Okul veya mesleki konularda bir eksiklik, bir kusur varsa buyrun görüşelim. Ama sizin, mesleğiniz dışı amaçlarınıza alet olmam. İşte köy... Buyrun gidin, sorunlarımızı halka anlatın. Bu hususları onlarla görüşün..."

"Ben onlarla zamanında çok görüştüm."

Bu cümleyi söyler söylemez de arabasına atladığı gibi kaçar Müdür Bey. Cesareti ve yüzüde yoktur halka değeyde bulunmaya.

Bu davranış hakkında öğretmen Suna Gülbaşar şöyle der aynı tutanağın sonunda:

"Hiçbir baskı ve saldırıdan yılmayacağız. Hakkımda yapılacak atama kararını başım dik olarak beklemekteyim. Yaşasın tüm öğretmenlerin devrimci ve demokratik mücadelesi..."

Bu Milli Eğitim Müdürü, partizanlık yapa yapa yerinde durmaktadır. Geçenlerde TÖB - DER Genel Başkanı da toplantılarda öğretmenleri çok rahatsız ettiğini basına açıklardı bu Müdürün. Ama kimsenin kılı kıbırdamıyor. Bu arada muhalefet milletvekilleri de konuyla ilgilenmiyor. Ama öğretmen tarafsız olduğu halde oradan oraya dema taşı gibi atılıyor...

Öğretmen derneklerini kapatıp duran valilerin de tarafsız olmaları gerek mez mi? Gerekir ama, yaptıkları bal gibi taraf tutmaktır ve de iktidarın tutumuna uymaktır. Çoklukla partizanlık yaptıkları için açığa alınan, kıyımlardan kıyım beğendirilen öğretmenler olur da, aynı partizanlığı hem de açık açık yapan milli eğitim müdürleri ve valiler takdir görürler, koltuklarında otururlar. Neden? Neden olacak, iktidarı tuttukları için.

Niğde valisi Zekeriya Çelikbilekli'nin Eğitim Bakanlığına yazdığı mektubu okuyunca daha iyi göreceğiz bunu :

"Milli Eğitim Bakanlığına - Ankara

İlimiz Eğitim Arraçları Başkanı Hüseyin Gökalp'ın aşırı bir solcu olduğu, devamlı aşırı sol faaliyetlerde bulunduğu, TÖB - DER'in güçlü elemanlarından olduğu ve CHP ile devamlı işbirliği halinde bulunduğu, bölgelerde bu siyasi partinin propagandalarını yapıp taraf toplamaya çalıştığı, teşkilâtına kendi görüşündeki elemanların seçilmesi için her çareye başvurup müessir olduğu, Milliyetçi öğretmenlere karşı büyük bir cephe aldığı ve böylece bölgere huzursuzluk yarattığı ve görevini kötüye kullandığı üzüntü ile müşahede edilmektedir.

Kendisini bu yola adamış bulunan Hüseyin Gökalp'ın Niğde'deki bu faaliyetlerinin önlenmesi ve islahı mümkün değildir. Niğde'deki görevinden alınarak il dışı tâyininin yapılması zaruret haline gelmiştir.

Durumu gereği için bilgilerinize arz ederim."

Ali Naili Erdem'in validen farklı düşünmeyeceğini sandığımız için, çoktan bu öğretmenin defterinin dürüldüğünü söyleyebiliriz.

CHP ile işbirliği yaptığı için Gökalp öğretmenin islahı mümkün değilmiş. Böyle söylüyor vali. Peki, tarafsız bir yönetici olması gereken vali MC iktidarıyla işbirliği halinde olduğunu mektubuyla da belgelediğine göre, kendisini kim ve nasıl islah edecektir? Hele de şu TÖB - DER şubelerini kapatıp duran benzerlerini kim islah edecektir?...

Olaki onların islahı de öğretmenlerin boynuna borçtur. Afyon'un Karaağaç köyü öğretmeni Mehmet Şanlıtürk'ün şu sözleri bize bu umudu vermektedir :

"Kooperatif kurduğum için köy bakkalından tüccarlara değin karşıtlık gördüm. Politikacıların önünde dikçe durduğum için bir yığın soruşturma geçirdim. MC uzantısı edebiyatım divancılığı ötesinde öğretmenliği olmayan Milli Eğitim Müdürünce, çıkarına dokunduğum kişilerin hoşnut edilmesi için açığa alındım. Ama halkımla benim sarmasık olmuş uğraşılarımı kesemeyeceklerdir."

İşçi - Öğretmen ve de tüm emekçilerin kenetlenerek bu baskıya karşı çıkmalarını dileyelim...

iş kazaları

dr. turhan temuçin

Kapitalizm geliştikçe kendisini yaratan güçlerin daha iyi yaşamaları, yarınlarına daha güvence ile bakmaları için önlemlerini de birlikte getirir. Sömürüden elde edilen varlık kapitalizmin yaratıcısı olan sınıfın emrine sunulur. O sınıfın güvence altında yaşaması, yedikleri besinin, oturdukları konutun, giysilerinin en güzeli, en pahalısı olması için kapitalizm nimetlerini varlıklı sınıfa akıtır ha, akıtır. Kale gibi korunmalı konutlar, yaşamlarını güvence altında tutacak akla gelmez sigortalar ve tatlı bedenlerinin sağlığını koruyacak en çağdaş tıbbi olanaklar onların emrindedir. Siz hiç oturduğu konut başına yıkılan, çalıştığı büro çöken ya da yediği besinden zehirlenen kapitalist gördünüz mü?

Görmediniz, göremezdiniz de. Ama çalıştığı işyerinde patlamalar, yangınlar, yaralanmalar ve zehirlenmeler nedeni ile ölen, sakat kalana yaşamı zehir olan işçinin hesabını kimse bilemez. Ay geçmez ki, Zonguldak'da ya da başka bir maden kentinde grizu patlaması ile işçiler ölmesin, çöken iş yerinin altında beş on işçi kalmasın, yedikleri besinden işçiler zehirlenmesin, ya da çalıştığı inşaattan düşerek üç-beş işçi ölmesin.

Peki bu neden böyle oluyor? Neden hep işçilerin çalıştıkları iş yerleri çürüktür, neden hep onların iş yerlerinde kazalar olur? Neden tüm belâlar hep işçilerin başına gelir?

Bunun yanıtı elbette çok kolaydır. Gelişen kapitalizm artık değerden elde ettiklerini kendisine bu geliri sağlayan işçinin güvencesi için değil de, kendi güvencesini daha çok kuvvetlendirmek için kullanır. İşçiye tehlikelerden, iş kazalarından uzak iş yerleri sağlamak yerine buralara harcamak parayı kendi çıkarına dönük yerlere harcamağı iş veren her zaman yeğlemektedir. Bunda sayısız yararlar görür işveren. Önce para arttırımı yaparak bunu kendi çıkarlarına dönüştürmektedir. İş yeri hekimliğine harcamak para gereksizdir onlar için. İş kazalarına karşı işçiyi eğitmeğe de hiç gerek yoktur. Buralara harcanacak paraları yeni yeni iş yerleri açarak kazancı daha da arttırmak çok yararlıdır onlar için.

Peki ama iş kazası geçiren işçinin hiç mi zararı dokunmaz bu işverenlere? Dokunmaz, hatta bunda da yarar vardır. Böylece kıdemli bir işçi sakat kalıp ya da ölüp devreden çıkar. Onun yerine daha genç, daha kıdemsiz bir işçi çok ucuza kapatılılır. Hele toplu sözleşme arifesinde böyle bir iş olursa değme işverenin keyfine.

Hesap bukadar açıktır işte. Bu nedenledir ki iş yerlerinde kazaları önleyecek önlemlere baş vurulmaz. En namlı işverenlerin bile işyerlerinde şöyle eli ayağı düzgün bir iş yeri hekimliği anlayışı yoktur.

Ama iş kazası geçirip sakat kalan, ya da ölüp giden işçinin arkada bıraktıkları hangi sorunlarla başbaşadır, bir düşünün siz. Hiç tartışmasız açlık kapıya dayanmıştır. O işçi ailesi artık açlıktan ölmemek için mücadele verecektir.

Bir kaza geçirip sakat kalan Mersinli bir işçiye SSK. Genel Müdürlüğünün verdiği şu yanıta bakınız : Sizin dosyanızın tetkikinden henüz 55 yaşınızı doldurmadığınız için yaşlılık sigortasından tahsis yapılmasına kanunen imkân görülmemektedir.

Evet işçi kaza geçirmiştir. Bu iş kazası olmayabilir? Ama aylık bağlanması için 37 yaşında olan bu işçinin 55 yaşını beklemesi gerekmektedir.

Yani S.S.K. da öylesine pürüz ve yokuş yukarı tavırlarla işçinin karşısına çıkmaktadır ki, işçi işçi olduğuna kırk kez pişman olmaktadır. Bir yandan iş verenin amansız anlayışı, öte yandan işçinin güvencesi demek olan kurumun tutumu işçiyi ezmekte birleşmektedir.

İş kazalarından daha değişik bir konuya atladığımızın farkındayız. Ama iş yerlerinin denetimi ile görevli olan S.S.K. da bu denetim görevini yapmadığı, işyerlerindeki sağlık hizmetlerini geliştirmediği ve iş müfettişlerini gereği şekilde görevlendirmediği için bu işlerin tümünden sorumludur.

İşçiye o yanılmaz bilinci içinde büyük görevler düşmektedir. Sağlıkları güvence altında olmayan iş yerlerinde direnmek ve bu güvencenin sağlanmasını istemek. Tek varlığı emeği olan işçinin bu emeğini doğuran sağlığı bozulursa geriye hiç bir şeyin kalmıyacağını bilmek gerekir.

Dokuma işçilerinin, tarım işçilerinin, kundura işçilerinin hiç bir sağlık güvenceleri yoktur. Ve sağlıklarını kaybetmek bakımından en büyük tehlikelerle onlar karşı karşıyadır.

Önemli olan iş kazalarının istatistiğini yapıp yayınlamak değildir elbette. Önemli olan işçilerin hayatının işverenin makinelerinden de kazancından da önemli olduğunun bazı kafalara sokulmasıdır.

genel kurulda DİSK'e evet...

Genel-İş Sendikası 5 Haziran 1976 Cumartesi günü yapılan Olağanüstü Genel Kurulda DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) e katıldı.

5 Haziran 1976 günü sabahın erken saatlerinde Selim Sırrı Tarcan Spor Salonu binlerce işçi tarafından doldurulmuştu. Salon da işçi sınıfının sloganlarıyla süslenmişti. Salonda bir sevinç havası esiyordu.

Saat 10.45'de DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER ve Sendikamız Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK salona geldiler, salonda bulunan konuklar ve delegeler büyük sevgi gösterileri ile işçi sınıfının devrimci iki liderini alkışlıyor, sloganlar söylüyorlardı.

Genel Kurulda çeşitli devrimci kuruluş temsilcileri, devrimci parlementerler ve devrimci sanatçıların yüksek sayıda olduğu göze çarpıyordu.

Saat 11 de Genel Başkan Vekili Ertan ANDAŞ 251 delegeden 250 sinin kongre de hazır bulunduğunu, 1 delegenin hastalık nedeniyle Genel Kurula katılamadığını belirterek kongrenin başlaması için bir sakınca olmadığını belirtti.

Genel Başkan Abdullah BAŞTÜRK sevgi gösterileriyle kürsüye geldi ve Genel Başkan yaptığı açış konuşmasında şunları söyledi :

Genel Başkan Baştürk alınan kararlardan sonra sevgi gösterilerine karşılık verirken...

"Geçen yılın Nisan ayında yaptığımız olağan genel kurulumuzdan bu yana üst üste iki kez olağan üstü genel kurul toplantısı yapma gereği duymuş olmamızın kuşkusuz ciddi ve önemli gerekçeleri olmuştur.

Ülkemiz işçi sınıfının en dinamik ve devrimci kesimlerinden birini oluşturan Genel-İş, geçen Ağustostaki kongresiyle esasen artık düşünce, ortak mücadele ve ortak ideolojimizin kalmadığı TÜRK-İŞ ile hukuki bağlarını da kopararak bağımsız kalmaya karar vermişti.

Çağdaş sendikalizmin temel hedeflerinden, işçi sınıfının ekonomik, sosyal ve siyasal amaçlarını içeren ideolojisinden sapmış, uluslararası kapitalizmin tezgâhladığı sermaye ve işveren politikalarının kuyruğuna takılmış, bir avuçluk bir yönetici kliğinin çıkarlarına alet edilmek durumuna düşürülmüş TÜRK-İŞ'de daha fazla kalmayı, yalnız sendikamızın politikasına ters düştüğü için değil, işçi sınıfına ihanet saydığımız için red ettik.

TÜRK-İŞ'ten ayrıldığımızdan beri geçen on aylık sürede bağımsız bir kuruluş olarak bir yandan kendi üyelerimizin haklarını daha etkin biçimde savunmaya çalışırken öte yandan da işçi sınıfımızın ulaştığına inandığımız yeni aşamasında GENEL-İŞ'e düşen sorumlulukları yerine getirme uğraşı verdik.

Kendini oluşturan partilerden her birinin ayrı bir hükümet gibi parsellediklerı bu çıkar şirketi, bu iktidar devleti tahrip eden ve otorite bunalımı yaratan sonu belirsiz bir uygulamanın içine girmiştir.

Türkiye bugün adeta, yasalar dışında, eli silâhlı zorbaların tasallutu altında bir görünüm arzetmektedir.

Vatandaşın, vaz geçtik mal güvenliğinden, can güvenliği kalmamıştır. Kardeş kardeşe boğazlatılmaktadır. Yasama organları görev yapamamaktadır. Hükümetin denetimi altındaki yürütme organları partizanlığın tutsağı haline sokulmuştur. Anayasa, bir paspas muamelesi görmektedir. Kaza organlarının kararları, kaygısızca hiçe sayılmaktadır.

Hukuk bir kenara itilmiştir. Çetecilik ve zorbalık egemen kılınmıştır. Faili meçhul cinayetlerin işlenmediği gün geçmez olmuştur.

Böylesi bir çerçeve içinde kaderleriyle bile baş başa bırakılmayan, yarınları belirsiz ve güvenliksiz insanlarımız, Anayasal hak ve özgürlüklerini kullanmak söyle dursun hangi gün hangi saatte kimin kör kurşununa hedef olacağını bilmemenin kuşku ve korkusu içine itilmişlerdir.

Ülkemizde bugün, klasik ve kokuşmuş faşizmin tüm oyunları dış kaynaklardan da destek alınarak sergilenmekte ve tekrarlanmaktadır.

Ardlarında uluslararası kapitalizmin sömürücü elleri ve işbirlikçi sermayenin desteği olan faşist kundakçılar, görünüşte şimdilik işçi sınıfıyla çatışmamaya dikkat etmektedirler.

Ama, bu görünüşe aldanmamak, kanmamak gerekir.

Unutmamalı ki, can derdine ve korkusuna düşürülen toplumlarda, evde kaynayacak tencere sorunu arka plâna itildiği için sürdürülen terör ve korkunun asıl hedefi emekçi yığınları ve işçi sınıfıdır.

Yiyeceği iki lokma ekmeği, giyeceği bir karış kumaşı, başını sokturu gecekondunun kirasını, ısınmasını, aydınlanmasını sağlayabilmek için, günü birlik emek pazarlaması yapanların, işçilerin ve öteki emek gruplarının kullandıkları demokratik mekanizmaların, özgürlüklerin askıya alınması, sömürünün sürmesi ve büyümesi, uluslararası sermaye ile onun yerli işbirlikçilerinin çıkarınadır.

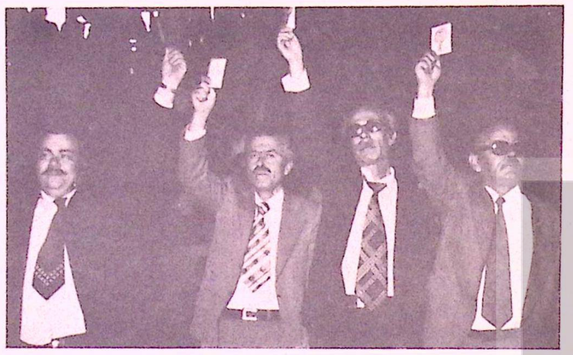

DİSK'e EVET

Genel Kurula katılan delegelerin birkısmı

Sayın Üyeler,

Türkiye, bir yıl aşkın süredir ciddi ve kritik bir bunalımın içine girmiş durumdadır.

Ülkemizde genel oy mekanizmasıyla, halkın özgür iradesiyle sandıktan çıkıp parlamento çoğunluğuna dayanmayan yamalı bohça gibi bir siyasal iktidar oluşturulmuştur.

Gaflet uykusunda olan sol siyasal partiler, politikacılar, Üniversiteler, basın ile ihanet çizgisi üzerinde varyasyon yapan sendikalar ve öteki kuruluşlar, bilmelidirler ki, eninde sonunda kabak her birinin başında teker teker patlayacaktır.

Sıranın kendilerine gelmemesi söz konusu olamaz.

Anayasa, yasalara, yargı organlarına, devlete, emekçi halkın haklarına sahip çıkılmazsa, sermayenin ücretli bekçiliğine talip olan faşist çeteler meydanı boş bulmuşcasına etkinliklerini daha da artıracaklardır.

Sayın Üyeler,

Sevgili arkadaşlarım,

Gün geçmiyor ki, baskınlara uğrayan, hayatını kaybeden, kim vurduya getirilen gençlerimizden birinin cenaze törenine şahit olmayalım.

Bilmeliyiz ki, gömdüğümüz her gençle birlikte, özgürlüklerimizin bir kısmı daha ve ekmeğimizin bir dilimi, sermaye sınıfının kasasına kilitlenmektedir.

Bilmeliyiz ki her cinayeti, geçim sıkıntımızı biraz daha artıracak, yeni bir zam haberi izlemektedir.

Bilmeliyiz ki, karaborsa ve sonu gelmez enflasyonun bedelini sermaye değil, emekçi sınıflar ödemektedir.

Bilmeliyiz ki, yerli ve yabancı tefecilerin topladıkları Dövize çevrilebilir mevduat hesaplarının faizi, işçi, memur, zenaatkâr ve küçük esnaf ile köylünün sırtına binmektedir.

Kapitalizm kendi çelişkilerinin cezasını halkımıza çektirmek peşindedir.

Karaborsaya, vurguna, soyguna, sömürüye, vergi kaçakçılığına, adaletsizliğe, yasa-dışı işlemlere, partizanlığa, nüfus ticaretine, öğretmen ve memur kıyımına, gençlik kırımına karşı yükseltilen şikâyetleri işte bu ortamdan, bu kaostan kurtulmak için sendikamızın topyekün devrimci bir atılım daha yapmasını amaçlamaktadır.

Daha doğrusu ve açığını isterseniz bu toplantı İŞÇİ SINIFININ ÖNCÜLÜĞÜNDE kurulacak bir cephe ile faşizmi yenmek, emeğimizin bedelini, alınterimizi pazarlarken özgürlüğümüzü korumak ve toplumumuz için öngördüğümüz düzenin kurulmasında bir adım daha ileri gitmek içindir.

Bu toplantıda, ülkemiz işçi sınıfının devrimci büyük kuruluşu DİSK ile "Kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir bütün" oluşturmak üzere Merkez Yönetim Kurulumuzca yapılan öneriyi tartışacaksınız.

Vereceğiniz karar, salt Genel-İş Sendikasının değil, Türk İşçi Sınıfının, devrimci tarihinin de önemli ve şerefli bir aşamasını oluşturacaktır.

Bu kararı alırken,

Sermayenin ve uluslararası kapitalizmin desteğinde ülkemizde yaygınlaştırılmaya çalışılan faşizme en etkin tokadı atmış olacaksınız!.

Bu kararı alırken,

Emeği ve emekçileri sömüren sermayeye karşı, demokratik sosyalizmin temeline en büyük taşı koymuş olacaksınız!.

Bu kararı alırken,

Yağmacı, savaş kışkırtıcısı, halkımızın ve tüm dünya emekçilerinin baş düşmanı, emperyalizme karşı, Türkiye'de açılan cephede safımızı belirleyeceksiniz!.

Bu kararı, alırken,

İpoteksiz, bağımsız ve her türlü kısıtlamalardan temizlenmiş bir ülkenin özgür insanları olduğumuzu tüm dünya emekçilerine namuslu bir mesaj olarak ileteceksiniz!

Bu kararı alırken,

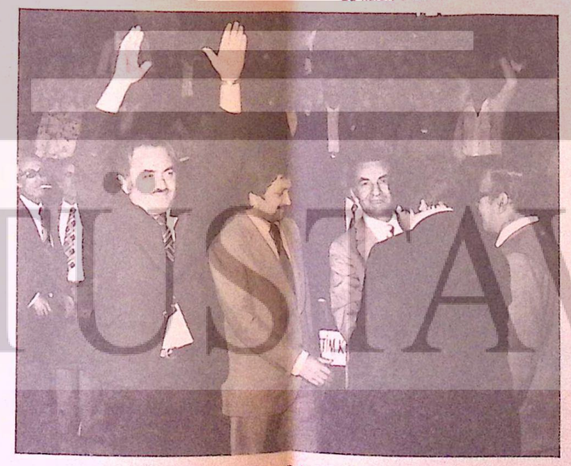

Salona giren DİSK Genel Başkanı ve Sekreteri Mehmet KARACA Genel-İş Sendikası Genel Başkan Vekilleri ANDAŞ ve SIGAN tarafından karşılanırken

Yurtseverlerin, demokratların, devrimcilerin ve sosyalistlerin birleşerek, demokrasiyi en gerçek biçimi ve en doğru içeriği ile kurma kararında olan DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONUNU güçlendirmiş olacaksınız!.

Ve nihayet bu kararı alırken,

Gelecek kuşaklarımıza, kendi çocuklarımıza açık alınla bakabilmek, sınıf bilincimize sahip olduğumuzu saptayabilmek olanağına kavuşacaksınız!!. Ve de işçi sınıfı ideolojisine ihanet etmemiş işçilerin tarihsel görevini yapmanın şerefini paylaşacaksınız!."

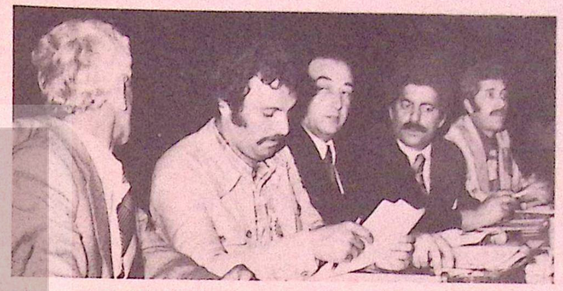

Genel Kurul Divanı

Genel Başkan Baştürk'ün konuşmasından sonra Şube Başkanlarının ortak bir onergesi ile Divan Başkanlığına Marmara Oleyis Sendikası Başkanı Mukbil ZIRTILOĞLU, Divan Başkanı Yardımcılıklarına Ankara 2 Nolu Şube Başkanı İsmail Hakkı ÖNAL ve Kocaeli Şube Başkanı Nafiz BOSTANCI getirildiler. Yazmanlıklara da Musa KILINÇ ve İlyas KUL seçildiler.

Genel Kurula gelen yüzlerce mesaj okundu. İşçi sınıfının bütünlüğü için alınacak kararları kutlayan bu mesajlar binlerce kişi tarafından coşkuyla karşılandı.

Konuklardan Tabii Senatör Ahmet YILDIZ yaptığı konuşmada Genel-İş'in DİSK'e katılmasını yürekten alkışladığını söyleyerek, bugünkü iktidarın dünyanın neresinde olursa olsun, o ülkede huzurun olamayacağını belirterek, özetle şöyle konuştu :

"Bu iktidar bağımsız olamaz. Az gelişmiş ülkelerde, kapitalizmi esas almış iktidarlar, nitelikleri gereği bağımsız olamazlar. Bunların bütün komutanları dışardadır. Komutanı dışarda, temsilcisi içerde iktidar bağımsız olabilir mi?"

İktidarın sola karşı olmayı milliyetçilik saydığını söyleyen Yıldız daha sonra "Sağcı kafatasçı olabilirler ama milliyetçi olamaz" demiştir.

TBP Genel Başkanı ve CHP İzmir Milletvekili Süleyman GENÇ yaptıkları konuşmalarda ülkenin bugünkü yapısı ve işçi sınıfına düşen görevleri belirtmişlerdir.

Büyük coşku gösterileri ile kürsüye gelen DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER yaptığı konuşmada Genel-İş'in DİSK'e katılmasının işçi sınıfı mücadelesine yeni bir güç kattığını belirterek "Yurdumuz bir bunalımlar ülkesi olarak önümüzde durmaktadır. Dünyaya baktığımız zaman, kapitalist düzende yönetilen ülkelerde ise bunalımlardan söz edilmediğini görürüz. Kapitalist ülkelerde insanların açlıktan öldüklerini gazetelerde okuyor, ama sosyalist ülkelerde böyle olaylara rastlamıyoruz" demiştir.

DİSK Genel Başkanı Türkler, işverenin işçi emeğini sömürdüğünü, toplumun yararına kullanmadığını, sermaye sınıfının silâh için yatırım yaparken, insanların aç kalmaması için yatırımlara girişmediğini söylemiş, Türkiye'de halkın kendini yönettiği bir düzene mutlaka hakim olacağını bildirerek, "Bu Anayasanın ilkeleri uygulandığı zaman, düzenin farkına varmadan değişeceği görülecektir" demiştir.

Türkler konuşmasının sonunda da şunları söylemiştir :

"Ülkemizde de ekonomik, siyasal ve toplumsal sorunlar, çözümü olanaksız bir düzeye yükseltilmiştir. Hergün özgürlükler uğruna bir genç öldürülmekte ana-babalar karalara bağlanıp yas tutmaktadırlar. Öyle bir kavram karışıklığı içindeyiz ki bugünkü düzende böylesine ağır sorunların altından kalkmak bugünkü hükümeti oluşturan partilerin yasa dışı davranışlarıyle olanaksızdır, bunu ummak bir hayaldir. İşte böylesine önemli günlerde ve nazik dönemde GENEL-İŞ'in Genel Kuruluna hitabetmekten kıvanç duyuyorum, Çalışmalarınızda başarılar diler, geleceğin DİSK, GENEL-İŞ ve devrimci işçi kardeşlerimize özledikleri düzeni getireceğini umuyor ve hepinize saygılar sunuyorum."

66 Şube Başkanının DİSK'e katılmayla ilgili olarak Divan Başkanlığına sunduğu ortak öneri üzerine görüşmeler başladı.

66 Şube Başkanının imzasını taşıyan öneri şu idi :

DİVAN BAŞKANLIĞINA

Bugün yapmakta olduğumuz Olağanüstü Genel Kurulumuz, yalnız Genel-İş Sendikasının değil, ayni zamanda ve daha büyük ölçüde, Türkiye İşçi Sınıfının devrimci mücadelesine önemli bir yaprak eklemek görevinin bilinci içindedir.

Bu bilinç, işçi sınıfının hem kendisine, hem de öteki emek guruplarına karşı olan tarihsel görebinden kaynaklanmaktadır.

Yıllarca, işçi sınıfının mesleki kuruluşu olan sendikalar, kendi üyelerinin ekonomik haklarını korumak için çalıştılar, örgütlendiler. Haklarımızı alabilmek için, büyük gövdede toplanmamız gereğini biliyorduk. Öyle yaptık. Ne var ki, mensubu olduğumu en üst kuruluşumuz Türk-İş giderek işçi sınıfının tarihsel görevinden uzaklaştı. Sermaye ve işveren çevreleriyle bütünleşen, pazarlıkçı bir kuruluş haline dönüştü. Bir yandan, işçilerin emeklerinin bedelini savunmada etkin mücadele yeteneğini yitirdi, öte yandan, toplumumuzun öteki emek gruplarına sırt çevirerek, hasis bir çıkar şebekesi görünümüne büründü.

Genel-İş, işte bu nedenlerle, 3 Ağustos 1975 tarihinde Türk-İş üyeliğinden ayrılmaya karar verdi. Ogün bu kararı verdikten sonra, inandığımız ilkelerin savunulmasında en küçük bir zaafa düşmeden, bağımsız bir kuruluş olarak kavgamızı sürdürdük. Ancak, ekonomik hakların elde edilmesi için gerekli gördüğümüz büyük ve etkin gövdede toplanma ihtiyacı, toplumumuza, bağımsız, özgür, demokratik, sömürünün her çeşidinden arınmış bir düzen kazandırma savaşımız için de geçerlidir.

Bu mücadelemizi de işçi sınıfının büyük örgütü içinde kazanacağımıza inanıyoruz.

Genel-İş üyeleri olarak, ülkemizin ve halkımızın içinde bulunduğu bunalımlardan kurtulması için, önemli saydığımız ilkelerimizi paylaşan öteki kardeş devrimci kuruluşlar topluluğu, ile birleşip bütünleşerek gücümüzün artacağı kanısındayız.

Bu arada, hemen belirtelim ki, (DİSK Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) hepimizin yıllardır savunduğu aşağıdaki ilkeler ve sorunları paylaşan bir büyük işçi sınıfı örgütüdür.

Bu nedenle :

- Sermayenin, uluslararası şirketlerin desteğinde, ülkemizde kurulmaya çalışılan Faşizm'e karşı savaşta,
- Emeğe ve emeçilere, sömürü malzemesi gibi bakan kapitalizme karşı demokratik sosyalizmi kurmada,
- Savaş kışkırtıcısı, yağmacı, halkımızın ve tüm dünya emekçilerinin baş düşmanı emperyalizmin yenilmesinde,
- Bağımsız, sömürüsüz, yabancı ipoteklerden ve üslerden arınmış büyük ve güçlü Türkiye'yi işçi sınıfının elleri üzerinde yükseltmede,
- Tüm yurtseverlerin, demokratların, devrimcilerin, ekonomide, siyasette, sosyal politikada birleşerek, demokrasiyi en gerçek biçimi ve en doğru içeriği ile yerleştirme uğraşımızda, bizimle ortak ilkeler ve yöntemleri paylaştığına inandığımız Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonuna üye olarak katılmamıza ilişkin Merkez Yönetim Kurulumuzun 7 Nisan 1976 tarihli kararı Olağanüstü Genel Kurulumuzca onanmasını öneririz.

Bundan böyle, Türk İşçi Sınıfının devrimci mücadelesi daha güçlü daha etkili ve daha büyük olacaktır.

YASASIN TÜRKİYE İŞÇİLERİNİN DEVRİMCİ SENDİKAL BİRLİĞİ.
YAŞASIN GENEL-İŞ.
YAŞASIN DİSK..

Ortak öneri üzerine sözalan Zekâi BÜYÜKADA, Tayyar ERGİ, Cemal ARSlan ve Süleyman EZER önergeye katıldıklarını ve Yürütme Kurulu ile Merkez Yönetim Kurulunun aldıkları DİSK' (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) e katılma kararına bütün içtenlikle desteklediklerini belirtmişlerdir.

Yürütme Kurulu ve Merkez Yönetim Kurulu Üyelerinin bir kısmı

genel kurulda DİSK'e evet...

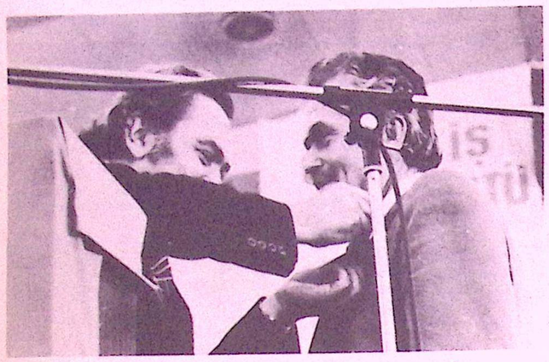

DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER, Genel-İş Başkanı Abdullah BAŞTÜRK'e Konsey Üyeliği rozetini takarken

DİSK'E KATILMA OYBİRLİĞİYLE KABUL EDİLDİ

Delegelerin konuşmasından sonra Divan Başkanı tarafından oylanan Yürütme ve Merkez Yönetim Kurulunun, DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) e katılma kararı oybirliğiyle kabul edildi.

Oylamaya katılan tüm delegelerin kartları "EVET" anlamına gelen bir şekilde dakikalarca havada kaldı. Salon alkıştan yıkılırcasına sevgi gösterileri ile doldu.

İşçi sınıfının sloganlarını taşıyan balonlar bir anda salonun üstünü kaplamış ve salonun yan tarafından DİSK'in bayrakları indirilmişti. Binlerce devrimci tek bir soluk olmuş aynı kıvançı kutluyorlardı.

Bu sevgi gösterileri sürerken GENEL-İŞ Sendikası Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK mikrofondan alınan bu mutlu karardan dolayı delegelere teşekkür ederek, **"Alınan kararın, yurtseverlerin, demokratların, devrimcilerin ve sosyalistlerin birleşerek demokrasiyi en gerçek biçimde ve en doğru içeriği ile kurma kararında olan DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) i güçlendireceğini"** açıkladı.

DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER söz alarak gün geçtikçe güçlenen devrimci işçilerin oluşturduğu DİSK'in bugünde GENEL-İŞ'in katılma kararı ile daha da güçlenip devrimci uğraşlarında daha atılımcı ve başarılı olacağına inandığını belirterek delegelere teşekkür etti.

Bu arada verilen bir önergeyle DİSK Tüzüğü gereğince DİSK Genel Kurul delegelerinin seçilmesi gerektiği belirtildi ve bu önerge kabul edilerek DİSK Genel Kuruluna 100 delege seçildi.

Artık Genel-İş Sendikası yıllardır sürdürdüğü devrimci uğraşını DİSK (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) saflarında yürütecekti.

Oylamadan sonra uçurulan balonlardan birisi

Genel Kurulun sonunda DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER DİSK Konsey üyeliği rozetini Genel-İş Sendikası Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK'e kendi eliyle takmak istediğini söyledi ve BAŞTÜRK'e Konsey üyeliği rozetini taktı. İki Devrimci lider dakikalar süren bir sevgi gösterisiyle karşılandı.

Aslında 5 Haziran 1976 Cumartesi günü Selim Sırrı Tarcan Spor Salonunda Genel Kurul yapılmıyordu. Bir şenlik, bir bayram yapılıyordu... Bu bayram Türkiye işçi sınıfının bütünlük bayramıydı.

DEVRİMCİ SANATÇILARIN ŞÖLENİ

Genel Kurul sonunda ülkemizin ünlü devrimci sanatçılarının oluşturduğu bir şölen yapıldı.

■ Meral TAYGUN'un sunduğu bu şölende büyük usta ozan Ruhi SU okuduğu devrimci halk türküleri ile salonu inletiyordu. Bu mutlu güne Ruhi SU sazıyle sözüyle katkıda bulunuyordu.

■ Devrimci sinema oyuncusu Fikret HAKAN bugün için İstanbul'dan gelerek devrimcilerin bütünleştiği gün için içinden gelenleri söylüyordu.

■ HAMOY'un sunduğu çeşitli halk oyunları gerçekten görülmeye değerdi. Onlar da devrimcilerin gününe başka bir renk katmışlardı.

■ Birlik sahnesinin sanatçılarından oluşan bir grup devrimci bir ozanımızın şiirini okuyorlardı. Salonda bulunan binlerde onlara eşlik ediyordu.

■ Ünlü Tiyatro oyuncularından Işık YENERSU enstrümanlar eşliğinde Beyazıt Meydanını okurken salon pür dikkat onu dinliyordu.

■ Rüştü ASYALI devrimci şarkılarla günümüze güç katmıştı.

■ Ve bir ozan vardı kır saçlarıyla ülkemizin sorunlarını dile getiriyordu bu ozan Hasan Hüseyin KORKMAZGİL'di.

■ Feyzullah ÇINAR sazıyla sesiyle kendi türkülerini okudu, yiğitlik ve devrim üstüne.

■ Şölenin sonunda yurtdışına kadar ünü yayılan genç bir sanatçı geldi mikrofona. güçlü sesiyle usta sazıyla Rahmi SALTUK'tu. Pir Sultan'dan ve diğer devrimci ozanlardan parçalar sundu. Halkın sorunlarını dile getirdi sazıyla sözüyle...

5 Haziran 1976 günü bir Genel Kurul yapılmıyordu. Devrimci işçilerin bütünleşmesinin bayramı yapılıyordu.

Alınan bu karar tüm TÜRKİYE İŞÇİ SINIFINA kutlu olsun.

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ DEVRİMCİ UĞRAŞI
YAŞASIN GENEL-İŞ
YAŞASIN DİSK

■ Ve Büyük usta Ruhi SU

■ Şölene katılan sinema oyuncusu Fikret HAKAN

Genel Kurulun giriş salonunun girişinde asılan panolardan bir görünüm

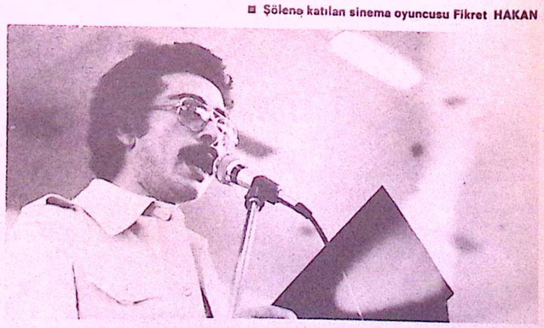

■ Rüştü Asyalı şarkılarını okuyor devrimci insanı anlatıyor

haklarımızı kim savunacak?

yücel özkök

Çalışanların birtakım sosyal güvencelerden yoksunluklarının yanında, sendikal özgürlüklerin de kısıtlı olması ülkemizde yıllardır süregelen sorunlardan bir tanesidir. Sendikal özgürlüklerin sınırlı ve kısıtlı olması, normal olarak birçok sosyal güvenlik haklarının elde edilmesini de etkilemekte ve böylece sınıflar arası ayırım ve farklılıklar gittikçe artmaktadır. Sendikal özgürlüklerin sınırlanması yönünde en önemli nokta sendikal örgütlenme özgürlüğünün tüm çalışanlara verilmemiş olmasıdır. Bugün ülkemizde işçi - memur ayırımı diye çok güncel ve çok önemli bir sorun vardır. Bugün sendikal örgütlenme özgürlüğünden yoksun binlerce öğretmenimiz vardır ve tüm bu özgürlüklerin varlığından, geçerliliğinden habersiz tarım işçileri, köylü kardeşlerimiz vardır. Bu durumuyla konu, yalnız yerel bir sorun olmakla kalmamakta ve aynı zamanda Birleşmiş Milletler (UN) kapsamında ülkemiz hükümetlerine birtakım sorumluluklar da yüklemektedir. Birleşmiş Milletlerin Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ülkemizde sendikal özgürlüklerin geçerliliği ile çok yakından ilgili bir kuruluştur. Ancak, yıllardır süregelen böyle bir sorunun, ILO'da çözümlenmiş gibi görülmesi, sorunun bu örgütten gizli tutulması ve sendikal özgürlüklerimizi bu örgüt çalışmalarında savunmakla yükümlü TÜRK - İŞ gibi bir sendikal örgütün, görevlerini gerektiğince yerine getirmemesi, gerçekten esef verici, üzücü, utandırıcı bir husustur.

Kendi kendimizin haklarını korumaktan yoksun kaldığımız bu güncel konu, Uluslararası Kamu Hizmetleri İşçileri Federasyonu'nun (PSI) Mayıs ayı içinde İstanbul'da yapılan Yönetim Kurulu toplantısında uluslararası bir düzeye ulaştırıldı. PSI'nin ülkemizden üyesi olan GENEL - İŞ, HARB - İŞ ve SAĞLIK - İŞ sendikaları yetkilileri Yönetim Kurulunda sendikal özgürlüklerin kısıtlandığını ve bu özgürlükleri sınırlayıcı yasaların bulunduğunu açıkladılar. Sorunun önemi nedeniyle bu örgütün Genel Sekreteri, ilgililerden yerinde bilgi almak üzere ülkemize yaptığı bu resmi ziyareti uzatarak Ankara'ya geldi ve Ankara'da düzenlediği basın toplantısı ile konuyu hükümet yetkilileri, özgürlükleri kısıtlanan örgüt yetkilileri ve kamuoyuna iletmiş oldu.

PSI Genel Sekreteri Carl W. Franken, düzenlediği basın toplantısında, MC hükümetini onayladığı uluslararası anlaşmalara uymamakla suçladı, ve sorunun en kısa zamanda çözülmemesi halinde, konuyu Uluslararası Çalışma Örgütüne duyuracaklarını ve tedbir alınmasını isteyeceklerini bildirdi. Genel Sekreter Franken, örgütünün tüm çalışanların özgürce örgütlenmesi ve sendika kurmasından yana olduğunu, halbuki Türkiye'de bunun tamamen tersinin uygulandığını, konunun tüm kamu kesiminde çalışanları kapsadığını, bütün dünyadaki ülkeler arasında, bu yönde sınırlamalar getiren birkaç ülkeden bir tanesinin de Türkiye olduğunu söyledi. Tüm çalışanların serbestçe örgütlenebileceklerine ilişkin uluslararası anlaşmanın altında Türk hükümetinin imzasının da bulunmasına karşın, yıllardan beri bunun uygulanmamasını kınayan Genel Sekreter Franken, bu durumda gerek uluslararası seviyede ve gerekse Türk kamuoyunda gerçeklerin yansıtılmadığını, bu nedenle kendi uluslararası federasyonunun, konunun çözümü için sonuna kadar Türk çalışanlarının yanında olacağını ve uluslararası seviyede gerekli girişimlerde bulunacaklarını açıkladı. Genel Sekreter Carl Franken, aslında sorunun çözümü için Anayasa ve yasa değişikliklerinin gerekli olduğunu, ancak gerektiğinde bu değişikliklerin de yapılması için Türk hükümetinin uyarılacağını, aksi halde ILO Konferansında tüm dünya temsilcileri önünde Türk hükümetinin protesto edileceğini de sözlerine ekledi.

Sonuç olarak görüyoruz ki, ülkemizde sendikal hak ve özgürlükler kısıtlıdır ve bu konuda şimdiye kadar uluslararası seviyede bu hakların savunulması yönünde hiç bir girişimde bulunulmamış ve hatta bu yöndeki girişimlerin ne dereceye kadar yararlı olabileceği gerçeği bile görülememiştir. Bu durumda ve daha fazla zaman kaybına uğramadan konunun uluslararası platformda ele alınması sevindirici bir atılımdır. Bu girişim karşısında MC hükümeti kendisini uluslararası platformda nasıl savunacaktır, ilgi ile izleyeceğimiz bir husus olacaktır. Ancak, ümit ederiz ki, uluslararası seviyede uluslararası bir örgüt tarafından atılacak bu adımın yararları, etkilenen örgütlerce takdir edilir ve ilgili uluslararası örtgütler, bu özgürlüklerin savunulmasında yerel örgütlerimizden gerekli bilgileri elde edip gerekli desteği bulabilirler. İlk önce kendi kendimize yardım etmemiz gerektiğini unutur ve bu öremli sorunumuzun çözümünü yalnız uluslararası örgütlere bırakırsak, muhakkak ki bu da çok büyük bir şeflik olur.

ILO nedir?

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Birleşmiş Milletler ile işbirliği yapan bir ihtisas kurumudur. Her üye devletten 2 hükümet, 1 işçi ve 1 işveren temsilcisinin yıllık toplantılarına katıldıkları Uluslararası Çalışma Konferansı vardır. Bu toplantılarda hükümet, işçi ve işveren temsilcilerine eşit söz ve oy hakkı tanınmaktadır. Her yıl, 1 ay süre ile Haziran ayında Cenevre'de toplanan Uluslararası Çalışma Konferansında çeşitli sosyal sorunlar, yani tüm çalışanlarla ilgili sorunlar tartışılır, incelenir. Sözleşme ile tavsiyeler hazırlanarak Konferansta onaylanır ve üye hükümetlere sunulur. Konferansta ayrıca 2½ hükümet, 12 işçi ve 12 işveren temsilcisinden oluşan ILO Yönetim Kurulu seçilir. Bu Yönetim Kurulu Cenevre'de bulunan Uluslararası Çalışma Bürosunun faaliyetlerini düzenler ve yönetir. Bu Büro araştırma, inceleme, anket, teknik işbirliği ve çeşitli yayınların düzenlenmesi ile görevlidir. Büroya bağlı Torino'da Uluslararası Teknik ve Mesleki İleri Eğitim Merkezi ile Cenevre'de Uluslararası Sosyal Araştırmalar Enstitüsü vardır. Her ikisi de ILO'nun önemli uluslararası eğitim merkezidir.

PSI nedir?

Uluslararası Kamu Hizmetleri İşçileri Federasyonu (PSI) bütün dünyadaki batı bloku ülkeleri belediye, sağlık ve ulaştırma hizmetleri, kamu personeli, devlet personeli gibi tüm kamu hizmetlerinde çalışanları kapsayan uluslararası bir mesleki federasyondur. Bütün dünyada bu şekilde kurulmuş olan çeşitli mesleki federasyonlar vardır. Bunlardan bazıları, Uluslararası Öğretmenler Federasyonu (IFFTU), Uluslararası Posta, Telgraf ve Telefon İşçileri Federasyonu (PTTI), Uluslararası Tarım İşçileri Federasyonu (IFPAAW). Halen 65 ülkeden 5 milyon üyeyi çatısı altında toplayan PSI'nin genel merkezi Londra'dadır. PSI'nin Genel Başkanı 700 binin üzerinde üyesi olan Federal Almanya Ulaştırma ve Kamu Hizmetleri İşçileri Sendikası Genel Başkanı Hinz KLUNCKER'dir PSI Genel Kurulu her 4 yılda bir ve Yönetim Kurulu da her 6 ayda bir toplanır. PSI'nin amaç ve hedeflerini kısaca şu şekilde özetleyebiliriz : 1) Üye sendikaları teşvietmek ve örneğin ILO, Dünya Teşkilâtı (WHO) gibi uluslararası örgütler nezdinde üye sendikalarının haklarını korumak. 2)) İncelemeler, raporlar, araştırmalar, neşriyatlar ve konferanslarla teknik konularda üye sendikalara gerekli bilgiyi sağlamak. 3) Eğitim projeleri, malzeme yardımı, bölge temsilcilikleri gibi faaliyetlerle, özellikle kalkınmakta olan ülkelerdeki kamu hizmetleri sendikalarına yardımlar yapmak.

SAKIN HA!

çocuğa bir şey söyleme sabiha belli olmaz
sakın ha ağlamanı istemiyorum
bakarsın çabuk biter akşama evdeyim
uzayacak olursa git hüseyin'i bul
eli kızıl kanda olsa bizi bırakmaz
çantamı hazırlarsın pijamam terliklerim
izin verirlerse seni de beklerim
hani o gülümsemen vardır sanki İstanbul
gözlerin gözlerimi bulur bulmaz
içimde bütün şehir atlıkarınca gibi
döner ha döner ışık renk ve pul

sabiha, bu adamlar beni alıp götürecek
sakın ha ağlamanı istemiyorum
soracakları varmış yıllardır sorarlar
anlaşılan bu sorgu daha yıllarca sürecek
ilk götürülüşümü bak hatırlıyorum
sendikaya yazıldığım günlerdi sanıyorum
otomobil farlarına yağmur yağıyordu
cigaram ıslanmış sokaklar nedense kar
bu defa aksi gibi zilzurna ilkbahar

hay Allah bu ilkbahar beni öldürecek
rüzgârdaki korkular dudaklarımdaki tuz
bu adamlar sabiha beni alıp götürecek
günlerden cuma sabah saat dokuz
sakın ha ağlamanı istemiyorum
paran var mı yok mu bilemiyorum
al şu yüz lirayı yanında bulunsun
yüz de bana kalıyor varımız yoğumuz
çocuğa bir şeyler al onunla avunsun
beyler ben hazırım haydi gidiyoruz
sabiha unutma seni seviyorum.

Attila İLHAN

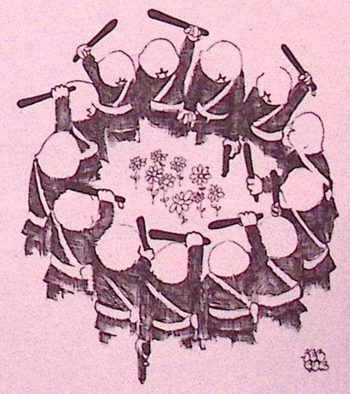

TÜSTAV

DENİZLİ

o.namırtı yeniden seçildi

Osman Namırtı

Sendikamız Denizli Şube Genel Kurulu yapıldı ve Başkanlığa Osman Namırtı yeniden seçildi.

Çeşitli yerel kuruluş işçi ve devrimci kuruluşların temsilcilerinin katıldığı Genel Kurulu yüzlerce üye izlemiştir. Genel Kurul Divan Başkanlığına Sendikamız Genel Sekreteri Hasan OKYAR, yardımcılıklarına Aydın Şube Başkanı İsmail GÜLBAŞ, İzmir 1. Nolu Şube Başkanı Zeki MERTOL seçilmişlerdir. Yardımcılıklara ise Ahmet BACAKSIZ, Nuri BOĞAKAPTAN ve Saim AKBULUT getirilmişlerdir.

Genel Kurulda konuşan konuklardan Gürgün DAYIOĞLU Türkiye'de işçilerin politika da etkin bir düzeyde örgütlenerek söz sahibi olmalarının gerekliliğini anlatmıştır.

Denizli Belediye Başkanı Hasan Cömertoğlu yaptığı konuşmada, kendisinin bir işveren olmadığını işçilerle omuz omuza ortak kavga verdiğini açıklayarak Genel-İş'in devrimci tavrından ve eyleminden kıvanç ve onur duyduğunu söylemiştir.

Genel Kurulda konuşan üyelerden Mahmut Kurt, sendikamızın devrimci uğraşından kıvanç duyduklarını ve sendikanın verdiği sınıf kavgasının başarılı olduğunu söyleyerek "Belediye Gelirler Yasasının" ivedi olarak çıkarılmasını istemiştir.

Ahmet Savaş Özdemir, Mehmet İlhan, Necip Halıcıoğlu, İrfan Ataç, Mehmut Durmuş, İbrahim ÖZTÜRK, Mustafa ÇİFTÇİ, Hüseyin OSAN ve Tevfik HOŞKAN adlı delegeler yaptıkları konuşmalarda işçi sınıfının çeşitli sorunlarını dile getirmişlerdir.

Yapılan seçimlerde Şube Başkanlığına Osman Namırtı yenilen seçilmiş ve diğer kurullar için yapılan seçimlerde şu sonuçlar alınmıştır :

YÖNETİM KURULU : Niyazi TIKIROĞLU, Ahmet KALAY, Osman DURDU, Mehmet GÖNÜLLÜ, Osman GEVREK, Ziya ÇELİK.

DENETİM KURULU : Mustafa DEMİRKAYA, Mustafa KALFA, Osman AY.

ONUR KURULU : Mehmet YILDIRIM, Mehmut KURT, Hüseyin OSAN.

Genel-İş EMEK seçilen yöneticileri kutlar, devrimci uğraşlarında başarılar diler.

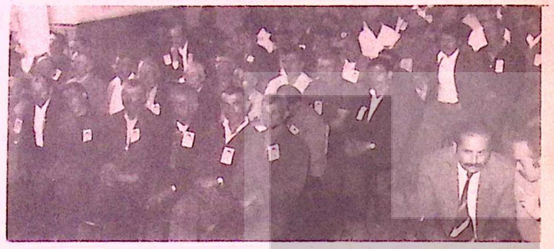

konuklar ve üyeler

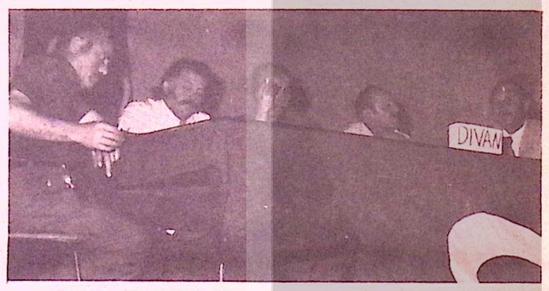

Genel Kurul Divan Başkanlığı

MARAŞ

ö.bağdatlı başkan oldu

Sendikamız Kahramanmaraş Şubesinin I. Dönem Genel Kurulu yapıldı, Ökkeş BAĞDATLI Şube Başkanı seçildi.

Şan Sinema salonunda yapılan Genel Kurul'da Divan Başkanlığına Sendikamız Genel Başkan Vekili Mustafa SIGAN yardımcılıklarına Gaziantep I. Nolu Şube Başkan Emin ERDEM, II. Nolu Şube Başkanı Mevlüt AVCI seçilmişlerdir. Yazmanlıklara ise Ahmet GÜL ve Ökkeş İLBAYLI getirilmişlerdir.

Genel Kurulu yerel kuruluş temsilcileri ve Kahramanmaraş Valisi Yiğit KIZILCAN'da konuk olarak katılmışlardır. Genel Kurulda konuşan Vali KIZILCAN Maraş'ta bir üniversite kurulacağını ve bu konuda işçilerin yardımcı olmalarını istemiştir.

Diğer konuk ve delegelerin konuşmasından sonra yapılan seçimlerde Şube Başkanlığına Ökkeş Bağdatlı seçilmiştir. Diğer Kurullar için yapılan seçimlerde şu sonuçlar alınmıştır :

Yönetim Kurulu : Mehmet Polat, Mehmet Akılı, Ahmet Alur, Alaaddin Alabacak, Halil İbrahim Gökyardım, Mehmet Kara.

Denetim Kurulu : Eyüp Yarım, Mehmet Özer, Ramazan Bulut.

Onur Kurulu : İbrahim Temizalp, Ejder Başkan, Mehmet Kelek.

Genel-İş EMEK seçilen işçi arkadaşları kutlar, devrimci uğraşlarında başarılar diler.

Divan Başkanı Genel Başkan Vekili Mustafa SIGAN

konuk ve delegeler

NEVŞEHİR'DE MEHMET ÖÇKOYMAZ BAŞKAN

Nevşehir Şubemizin 1. Olağan Genel Kurulu yapılmış ve Başkanlığa Mehmet Öçkoymaz seçilmiştir. Seçimlerden sonra Yönetim Kuruluna A. Rıza Başbuğ, Mustafa Sarıkaya, Mehmet Öçkoymaz, Habib Keskin, Cafer Tanrıverdi, Ahmet Dipit seçilmişlerdir.

Yukarıda Şube Başkanı ve diğeryöneticiler topluca görülmektedir.

sözleşmeler devam ediyor

Geçen sayımızda imzalandığını bildirdiğimiz Malatya sözleşmesini imzaleyan taraflar, imza töreninden sonra topluca görülmektedir.

Çayeli sözleşmesi imzalandıktan sonra.

Sendikamızın 432 Belediye ile yapacağı sözleşmelerin bir kısmı bitirilmiş ve onbinlerce çalışan işçiye yeni ve ileri haklar elınmıştır. Bu imzalanan sözleşmeleri geçen sayılarımızda bildirmiştik. Bu biten sözleşmelerin dışında diğer bitmeyen sözleşmelerin görüşmeleri sürdürülmektedir. 1 Hazirandan bu yana imzalanan ve onbinlerce işçiyi kapsayan sözleşmelerden bazıları şunlardır :

ÇEŞME BELEDİYESİ

Bir süre önce görüşmeleri başlayan ve imzalanan sözleşme ile üyelerimize yeni haklar alınmıştır. Bu sözleşme iki yıl süreli ve 1.3.1976 dan geçerlidir. Üyelerimiz bu sözleşme ile işyeri yönetimine katılmaktadır. Alınan haklar şunlardır :

- 55 TL. ücret zammı
- 20 TL. net yemek bedeli
- 60 TL. çocuk parası
- 500 TL. eğitim yardımı
- 10 TL. (günlük) sorumluluk zammı
- 10 TL. (günlük) risk zammı.

Denizli Belediyesi ile sürdürülen görüşmeler tamamlanarak sözleşme imzelanmıştır. Sözleşmeyi imzalarken taraflar.

- 18 TL. net yemek bedeli
- 50 TL. çocuk parası 300 TL. öğrenim yardımı
- 10 TL. sorumluluk ve 5 TL. risk zammı.

BALIKESİR BELEDİYESİ

Balıkesir Belediyesinde çalışan üyelerimiz adına yapılan görüşme sonuçlanarak sözleşme imzalanmıştır. İki yıl süreli olan sözleşme işyeri düzeyindedir. Bu sözleşme ile alınan haklar şunlardır.

- 40 TL. ücret zammı
- 12,50 TL. yemek bedeli
- 50 TL. çocuk parası ve 250 TL. öğrenim yardımı
- 1. TL (heryıl için) kıdem zammı
- 10 TL. risk zammı
- 13 TL. sorumluluk zammı

Yağlıdere Belediyesi ile imzalanan sözleşmenin imza töreni.

Daha önce imzalandığını bildirdiğimiz Ulukışla sözleşmesi imzalanırken.

ÇAMDİBİ BELEDİYESİ

Çamdibi belediyesi ile bir süre önce beşlayan işyeri sözleşmesinin görüşmeleri tamamlanarak Çamdibi Belediyesi yetkilileri ile sözleşme imzalanmıştır. Bu sözleşme ile alınan yeni haklar şunlardır.

- 55 TL. ücret zammı
- 20 TL. net yemek bedeli
- 75 TL. çocuk parası ve 150 TL. öğrenim yardımı
- Ayda 150 TL. risk zammı

DENİZLİ BELEDİYESİ

Denizli Belediyesi ile sürdürülen sözleşme görüşmeleri başarıyla tamamlanarak sözleşme imzalanmıştır. Bu yeni sözleşme ile Denizli Belediyesinde çalışan işçilere çeşitli ileri ekonomik ve sosyal haklar alınmıştır. 1 Mart 1976 dan geçerli olan sözleşme ile alınan halar şunlardır:

- 50 TL. ücret zammı
- 15 TL. yemek bedeli
- 50 TL. çocuk parası ayrıca 250 TL. öğrenim yardımı

TORBALI BELEDİYESİ

Yüzlerce işçi adına Torbalı Belediyesi ile sürdürülen görüşmeler tamamlanarak sözleşme imzalanmıştır. İşyeri düzeyinde yapılan bu sözleşme iki yıl süreli dir.

Bu sözleşme ile işçilerimize alınan ileri ve yeni haklar şunlardır :

- 57 TL. ücret zammı

Diğer imzalanan sözleşmeler şunlardır : GÜZELBAHÇE, DİKİLİ, KARADENİZ EREĞLİSİ, ERENLER, KARASU, AKÇAKOCA, DÜZCE, PAMUKOVA, SERDİVAN, HENDEK, AKYAZI, GEYVE, ERDEK, HAVRAN, ÇAY, BOLVADİN, SANDIKLI, DİNAR, KARAMAN, SAMANDAĞ ve AKŞEHİR.

Yukarda sıraladığımız belediyelerde çalışan binlerce üyemize yeni ücret artışlarının yanı sıra yeni ve ileri sosyal haklar alınmıştır. Üyelerimize kutlu olsun.

TÜRKİYE'DE işçi eylemleri

Genel Kurula katılan Türkler, Baştürk ve diğer yöneticiler

YAKLAŞIK DÖRT BİN CAM İŞÇİSİ GREVE GİDİYOR

Cam işkolunda örgütlü DİSK'e bağlı Hür Cam-İş Sendikasının yetkili olduğu ve toplu sözleşme görüşmelerini sürdürdüğü 7 işyerinde görüşmelerden sonuç alınamaması üzerine alınan grev kararının süresi sona ermiştir.

Grev kararının asılmasından sonra yapılan görüşmelerden de bir sonuç alınamazsa üçü İstanbul, üçü Gebze ve biri Mersin olmak üzere yaklaşık dört bin işçiyi kapsayacak olan yedi işyerinde birden greve gidelecektir.

Grev üst kamitesinin oluşturulduğu Hür Cam-İş Sendikasında tüm grev hazırlıkları tamamlanmıştır.

Yasal sürenin dolmasından sonra greve başlayacak olan işyerleri şunlardır: Topkapı Şişe ve Cam San., Teknik Cam San, Gökyiğit Cam San., Çayırova Cam San., Cam Elyaf San., Cam İşleme San., Anadolu Cam San.

BOSSA UN FABRİKASINDA GREV DEVAM EDİYOR

Sabancı Holding'e ait Bossa Un Fabrikasında DİSK'e bağlı GIDA-İŞ Sendikasının 31 Mayıs 1976 günü başlattığı grev devam ediyor.

Toplu sözleşme görüşmelerinde ücret zammı izin ödeneği gibi konularda işçilerin isteklerini kabul etmeyen işverenin uzlaştırma kurulunda da aynı tutumunu sürdürmesi üzerine grev oylamasına İşçiler evet oyu kullanmışlardı.

Ayrıca Mersin'de Çukobirlik Nebati Yağ Fabrikasında ve Adana'da Siba-Silikat Sabun Fabrikası işyerlerinde DİSK'e bağlı GIDA-İŞ Sendikasının başlattığı grevler devam ediyor.

806 İŞÇİ TÜRK-İŞ'E BAĞLI TEKSİF SENDİKASINDAN ÇIKARAK DİSK'E BAĞLI TEKSTİL SENDİKASINA GEÇTİ

Eyüp'te kurulu Yaşar Mensucat işyerinde çalışan 600 işçi ve yine Eyüp - Defterdarlık'ta bulunan Boyateks işyerinde çalışan 206 işçi Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikasından çıkarak DİSK'e bağlı Tekstil Sendikasına geçti.

Katılan işyerleri ile birlikte toplam beş işyeri son dört ay içinde Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikasından ayrılarak DİSK'e bağlı Tekstil Sendikasına geçti.

Daha önce Tekstil'e katılan işyerleri şunlardı : Makaracılık Santral Dikiş, Osman Kaymak İplik Fabrikası, Hasköy Yün İplik İşyeri.

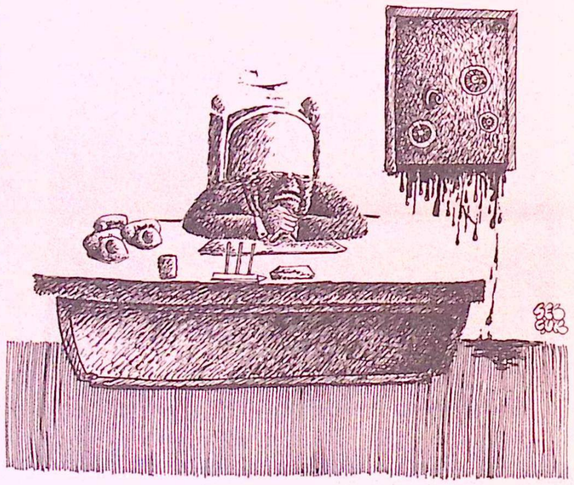

DİSK'E BAĞLI SENDİKALARIN SÜRDÜRDÜĞÜ GREVLER

SENDİKA	İŞYERİ	GÜN	İŞÇİ
BASIN-İŞ	Hürayd ın Gazetesi	738	42
LASTİK-İŞ	Çupasan (Mersin Çukurova Plastik Fb.)	337	47
"	Kent Lastik	99	300
MADEN-İŞ	Ank. Kaya Döküm ve Mak. İzsal	296	31
"	Aksan Otomativ San. Ank.	209	720
"	Özler Döküm San. İzmir	180	15
"	Tokez Koll. Şti. İzmir	133	108
"	Altılar San. A.Ş. İstanbul	140	350
"	Tamseş Tarım Alet ve Mak. A. Ş.	37	106
PETROL KİMYA-İŞ	Sakarya'da 4 Benzin İstasyonu	261	20
"	Evma Sanayii A.Ş.	102	240
"	Marshall	78	350
ASİS	Elka	207	850
TEKNİK-İŞ	Futbol Federasyonu	146	50
GIDA-İŞ	Çukobirlik Mersin	63	220
TEKSTİL	Bayrak Kom. Şti.	70	29
GIDA-İŞ	Siba Silikat Sobun Fb.	28	19
PETKİM-İŞ	MKE Antalya Pil Fb.	228	280
GIDA-İŞ	Bossa Un Fabrikası	15	55

PETROL KİMYA-İŞ PETKİM-İŞ İLE BİRLEŞTİ

14 - 15 Haziran tarihlerinde, Ankara'da toplanan Petkim - İş Sendikası 5. Olağan Genel Kurulu çalışmalarını gazetemiz baskıyaverilirken tamamlamıştır.

DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler, Genel Sekreter Mehmet Karaca ve Yürütme Kurulu Üyesi Fehmi Işıklar'ın hazır bulunduğu Genel Kurulda DİSK Yürütme Kurulu kararınca, Petrol Kimya - İş Sendikasının İstanbul'da toplanan Genel Kurulunda Petkim-İş Sendikasına katılma kararı aldığı haberi öğrenilir öğrenilmez yapılan seçimler sonucu Petrol Kimya - İş Sendikasının da katılmasıyla daha da güçlenen Türkiye Petrol ve Kimya Sanayii İşçileri Sendikası yetkili kurullarına şu kişiler getirilmiştir :

YÜRÜTME KURULU

MEHMET KILINÇ : (Genel Başkan)
MEHMET ATAY : (Genel Başkan Vekili)
HÜSAMETTİN BAKAN (Genel Sekreter)
MUSTAFA KARADAYI : (Örgüalenme Dairesi Başkanı)
NİYAZİ ASLAN : (Toplu Sözleşme Dairesi Başkanı)
ALİ TÜGEN : (Eğitim Dairesi Başkanı)
MEHMET AKINCI : (Hukuk İşleri Dairesi Başkanı)

YÖNETİM KURULU

DİNÇER DOĞU, HİLMİ ÜLKER, NEJAT ÖKTEM, YUSUF YÜÇE, ESAT ERKUT, SÜREYYA KAYA, ALİ ÖZGÜL, SAMİ SERT, ATİLLA BÜYÜKFIRAT, TAHSİN BARDAKÇI, RECEP KARAÇAY, ABDULLAH ERDOĞAN, GÜNGÖR BEDAVACI, CEMAL POLAT.

İSKENDERUN BALIKÇI MOTORLARINDA GREV KARARI ALINDI

DİSK'e bağlı Devrimci Toprak-İş Sendikası örgütleme çabalarını tamamladığı İskenderun'da 22 balıkçı motorunda çalışan 200 balıkçı adına yapılacak olan toplu sözleşme görüşmesi çağırısına işverenlerin uymaması üzerine grev kararı aldı.

Devrimci Toprak-İş Sendikasından yapılan açıklamaya göre Toplu sözleşme taslağında yer alan topluluk sigortası, ücretlerin arttırılması, çalışma saatlerinin düşürülmesi, iş sağlığı ve iş güvenliği gibi işçi taleplerini işverenin kabul etmeyerek toplu sözleşme görüşmelerine yanaşmaması halinde işçilerin fiilen grev uygulamasına geçeceği belirtilmiştir.

DİSK'E BAĞLI TEKSTİL SENDİKASINA KATILAN İŞÇİLERİ İŞVERENİN ÇAĞIRDIĞI POLİS DÖVDÜ

Türk-İş'te somutlanan sınıf uzlaşmacılığı gerilerken, demokratik sınıf ve kitle sendikacılığını temsil eden DİSK hızla gelişiyor, güçleniyor, DİSK'in, işçi sınıfımızın tek sendikal örgütü olma doğrultusunda ilerlemesi sermaye sınıflarını ve MC iktidarını korkutuyor. Bu açıdan, geniş işçi kitlelerinin DİSK'e akımını durdurmak ve böylece sömürüyü sınırlama ve demokrasi mücadelesini geriletmek için işverenler, sarı sendikaları ve baskı güçlerini kullanıyorlar. 11 Haziran günü ALTINYILDIZ işyeri işçilerine yapılan yasa dışı baskı sermaye, sarı sendika ve iktidar üçlüsünün işçi ve demokrasi düşmanı yüzünü bir kez daha açığa vurmuştur.

Altınyıldız'ın 800 işçisi Türk-İş'in temel dayanaklarından olan Teksif'ten ayrılarak DİSK'e bağlı TEKSTİL Sendikasına katılma kararı almışlardır. İlk vardiya işçileri DİSK'in Merter Sitesi'ndeki Genel Merkezi'nde kayıt işlemini tamamlamışlar, ancak diğer vardiya işçilerinin DİSK'e gelmeleri işverenin çağırdığı polis tarafından engellenmek istenmiştir. Bu, açıkça yasa ve Anayasa dışı bir davranış olarak kolluk kuvvetlerinin işlediği bir suç niteliğindedir. İşçiler, Merter üst geçidinde polis birlikleri tarafından gözaltına alınarak, dayak ve işkenceden geçirilmişlerdir. Ancak, Altınyıldız'ın yiğit işçileri yılmamış, Türk-İş'in sınıf işbirlikçisi tavrını bir kez daha açıkça yaşayarak daha kararlı ve bilinçli şekilde DİSK'te bütünleşmişlerdir.

bir öykümüz var

beye kapıyı göster...

orhan kemal

Gecenin ileri bir saatı.

Genç adam, pantolon ceplerine sokulu elleri, darmadağın saçlarıyla ilerlemektedir. İstiklâl Caddesinde, Kaldırımlar omuz omuza. İrili ufaklı, allı, yeşilli, sarılı, morlu ışıklarıyla reklâmları dükkânların.

Sinema kapıları tıklım tıklımdır ve mavi şimşekler çakmaktadır treleybüs tellerinde.

Genç adam görmüyor bütün bunları. Pantolon ceplerine sokulu elleri, darmadağın saçlarıyla ağır ağır yürüyor. Açtır. Ama kendi açlığından çok evdekilerin açlığı. Ne diye, ne diye Anadolu şehirlerinden birindeki ondurmasa da, öldürmeyen işini bırakıp bu büyük şehre gelmiştir sanki? İyi kötü bir aylığı vardı. Bu aylıkla çocuklarına et, domates, patlıcan getirdiği zamen zaman ama ekmekleri hiç ek sik olmazdı. Hattâ ayda bir de olsa çoluk çocuğunu alır, çay bahçesine bile giderlerdi. Şimdi? Şimdi Kasımpaşa'daki bir arkadaşının evinde, ufacık bir odaya sığınmışlardı. Kira bile veremiyor. İşi gücü, maaşı falan yoktur ki versin!

— Uğurlar olsun Nejat. Nereye böyle dalgın dalgın?

Durdu. Bir arkadaşı. Sirkecide ayak işleri yaptığını söylemişti. Anadolu'lu mu olur, turist mi, kim olursa olsun, ellerinden aldığı malları verdiğinin birkaç katına satıp sırasında dünyalar kadar kazanan, işi tıkırında biri. Sarhoş da :

— Ha? Nereye?

Genç adam sıkıntıyla :

— Hiç, dedi. Dolaşıyorum...

— Hâlâ bir iş bulamadın mı?

— Maalesef...

Genç adamın koluna girdi :

— Haydi bir yerlerde ikişer kadeh atalım...

Evdekilerin sabahtanberi hemen hemen hiç bir şey yemeyişleri, geceyarısı eve gine elleri boş dönmek zorunda kalacağı, içindeki karanlıklar...

Arkadaşı çekti kolundan :

— Yürü yahu. Kötü kötü düşünceler hiç bir şeyi halletmez!

Biliyor. Sadece düşünmenin, hem de kara kara düşünmenin hiç bir şeyi çözümlemeyeceğini ondan daha iyi kim bilebilir? Kimse bilemez ama, elinde değil. Bir tortudur işsizlik düşüncesi içinde, yüreğinin ortasına gelip oturmuştur. Onu ordan atamaz, elinde değil!

Bir sokağa saptılar, sonra bir başka sokak. Daha sonra da kanatları ardlarına kadar açık bir kapıdan daldılar bol, çiğ ışıklı bir meyhane. Eski, çok eski İstanbullardan, belki de İstanbul'a Kostantinopolis dendiği günlerden, yâni eski Bizanstan kalma bir yer. Genç adam çevresine dalgın dalgın bakınırken, mermerde parçalanan bir billûr âvizeyi hâtırlatan çığlıklar, kahkahalarla kendine geldi. Zil zurna bir alay sarhoş, masalardan birinde kaynaşıp duruyordu. İçlerinden biri seslendi:

— Hidayeeet!

Genç adamın arkadaşı da görmüştü onları, koştu masalarına :

— Vaaay doktorcuğum. Siz burada ha?

— Tabi yahu. Gelsene!

Hidayet, genç adama baktı :

— Yalnız değilim ama, arkadaşım da var...

— O da bizden mi?

— Tamam!

— Gelsin yahu, başımızın üstünde yeri var!!

Sonra :

— Biz, siz burda... onlar nerde? dedi.

Hidayet :

— Boşver onlara... Sizin ve bizim ayarımızda olmadıkları için ordalar!

Kahkahalar hava fişekleri gibi patladı alkol ve cıgara dumanı yüklü eski Bizans meyhanesinde. Genç adam gülemiyordu, gülemiyordu. İçinden gelmiyordu ki. Sonra ne demekti "Onlar"? Onlar'la kimleri anlatmak istemişlerdi?

Sıkıntı içinde dikilirken, doktor :

— Otursanıza kardeşim, dedi.

Oturdu. Oturmadı, ilişti iskemlenin kıyısına. Hidayet'ten başkasını tanımadığı bu neşeli insanların arasında ne işi vardı? Şu anda evdekiler kimbilir nasıl bekleşiyorlerdı. evin reisini. Koynu koltuğu paketlerle gelecek, evden içeri sıcak ekmek kokusu salacaktı. Günlerdir bunu öylesine beklemişlerdi ki karısı, üç çocuğu. çocuklardan ikisi sekiz, on yaşlarında. Ama kundaktaki? Anasının kuru memesini hırslı hırslı çekiştirip sonra da çığlığı basan, karnı doyunca da keyifle ağulayan kundaktaki...

— Hemşerim ne düşünüyorsun kara kara?

Kendine geldi. Doktor'du soran. Alttan, üstten inceltilmiş kırçıl bıyığı, tulum tulum göz altlarına rağmen yerinde durumıyor, kahkasını salıvermek için bahane arıyordu.

Hidayet kısaca :

— Uzun zamandır işsiz de, dedi.

Doktor şaşılacak, hiç duyulmamış bir şey işitmişçesine :

—Yaa! dedi. Peki, niçin işsizsiniz?

— Anadolu'dan yeni geldi. Malûm ya, arka meselesi...

— Tahsiliniz delikanlı?

— Liseden ayrıldım.

Doktor'un sanki birden olanca neşesi uçup gitmişti. Sarhoş bakışlarını önüne indirdi, dişlerini gıcırdattı kötü kötü, sonra kadehine silme rakı koyup birde dikti. Masada ağır bir sessizlik başlamıştı. Anlaşılıyordu ki kırçıl doktor güler neşelenirse de masa da gülüp neşeleniyor, o durgunlaşırsa masa da durgunlaşıyordu.

Neden sonra gine sordu :

— Çoluk çocuk var mı?

— Var, dedi genç adam. Üç tane...

— Ev kira mı?

— Kiradan da beter.

Anlatmağa başladı : Daracık bir odada sığıntıydılar. Ev sahibi eski bir arkadaşıydı ama, annesi,·karısı, çocukları rahat vermiyorlar, vara yoğa karısıyla kavga ediyor, çocukları çocuklarını döğüyorlardı. Tuvalet kilitlenir mi? Kilitliyorlardı!

Doktor mahvolmuştu sanki. Omuzları düşmüş, gözlerinin altındaki tulumlar daha da sarkmış, daha da morarmışlardı. Kadehine gine doldurdu rakıyı, dikti tepesine. Zâten sarhoştu, silme iki kocaman kadeh rakıyla sarsıldı.

Neden sonra başını ağır ağır kaldırdı. Gen çadama grileri pörsümüş göz bebekleriyle şeş-beş bakarak :

— Ve biz yani ben... bu korkunç modern dramatik karşısında eşşekler gibi içip, felekten kâm alıyoruz!

Masayı şiddetle sarsarak fırladı. Pantolonunun arka cebinden çıkardığı maroken portföyünden zarif kartını uzattı :

— Al bu kartı, dedi. Yarın sabah, onda, on birde falan değil, sekizde, hayır hayır yedide, altıda beş te, dörtte adresime gel. Kapım kapalıysa zile bas, uzun uzun bas. Beni, hemcinsinin korkunç sefaleti karşısında kafa çeken ben Neron bozuntusunu uyandır ve...

Sendeledi. Tutunmasa yuvarlanabilirdi.

— Ve... ve benj en kutsal vazifeme dâvet et :

Emretti :

— Garson, bel buraya!

Başta meyhane sahibi, üç garson koştular :

— Buyurun doktor bey, emredin!

— Bu masayı olduğu gibi kaldırın. Yeni masa, yeni takım taklavat, tâze, sıcak mezelerle soğuk rakı getirin marş!

İskemlesine yeniden oturdu. Bir süre masaya dayalı dirsekleri üzerindeki avuçları içine aldı başını, sonra pes perdeden başladı ağlamağa. Ağıt gittikçe hızlanıyordu. Çok geçmeden zırlama hâlini aldı. Bütün meyhanede müzik adına ne varsa susmuş, herkes bu tanınmış doktora bakıyordu. Nedenini açıklamadan ağlıyor, içini çekiyor, zırlıyordu.

Genç adamın hayretler içindeydi. Otuz beş yıllık yaşamında değil böylesi, bunun binde birine rastlamamıştı. Demek doktor çok namuslu, çok vicdanlı bir insandı. İşsizliği, sefalet içinde oluşu fena dokunmuştu.

Çok geç eve döndüğü zaman dudağında neşeli bir ıslık... karısını, hâlâ uyanık çocuklarını şaşırtan bir ıslıktı. Her şeyi anlattı. Ağlıyarak anlattı. Anlatırken ağlamakla kalmıyor, doktorun insanlığını tasvir ederken karısıyla çocuklarını da ağlatıyordu.

Genç kadın ellerini havaya açmıştı :

— Allahım, sana inanmayan kâfir!

Sabaha kadar konuştular : Bu iyi kalpli doktor onlara herhalde bin liranın üstünde maaşlı bir iş bulurdu. Belki de binbeşyüz. Kadına göre ikibin neden olmasındı? Aba baksındı kocası, ikibinin beşyüzünü yeyip, binbeşyüzünü bir kıyıya atsınlardı... Sonraa... hemen şu daracık, çekilmez arkadaş evini de terk edip, iki oda bir hol, bir mutfaklı kutu gibi bir eve taşınsınlardı. Kış yaklaşıyordu. Odun lâzımdı. Sonra soba... soba meselesi çok önemliydi. İyi bir soba alsınlardı, evlâdiyelik, uzun yıllar onları soba derdinden kurtarsın. Adama kalırsa, üst başlarıyla, iç çamaşırlarını soğlamlamalıydılar. Çünkü malûm ya? Dost başa bakardı, düşman ayağa! Kadın, "haklısın" dedi. "Yalnız, hiç eşyamızınolmadığını da unutma. Arslan yatağından belli olur. Artık taksitle mi olur, peşin parayla mı, stil bir oda takımı alalım. Yere koyu kan kırmızısı bir halı, kostüm tayyör yapırsam yeter şimdilik. Sen de bir kat lâcivert kostüm yaptırırsın. Çocuklara gelinceee..."

Yakın camide sabah ezanı okunurken kendilerine geldiler. Demek saat dörttü? Doktor dörtte gelmesini sıkılamıştı ama, ayıp kaçardı. Sekiz, ya da dokuzda gitmeliydi. Giderken herhalde kravat da taksa fena kaçmazdı. Evet, doktor iyi insandı, bakmazdı kusura ama, iş için göndereceği yerde, iş verecek adamın huyu bilinmiyordu ki. Evet evet, kravat takmalıydı!

Bütün geceyi uykusuz geçirmişliği umurunda bile değil, dudağında gine akşamki neşeli ıslık tuttu yolu. Sekiz değil,

Bir ara :

— Delikanlım, dedi. Çok rica ederim yalvarırım sana. Yarın sabahın çok erken saatında mutlaka gel be ben var ya, şu eşşoğlu eşek ben, uyandır. Sana mutlaka, mutlaka iyi bir iş...

Genç adam hayretler içindeydi. Otuz beş yıllık yaşamında değil böylesi, bunun binde birine rastlamamıştı. Demek doktor çok namuslu, çok vicdanlı bir insandı. İşsizliği, sefalet içinde oluşu fena dokunmuştu.

Çok geç eve döndüğü zaman dudağında neşeli bir ıslık... karısını, hâlâ uyanık çocuklarını şaşırtan bir ıslıktı. Her şeyi anlattı. Ağlıyarak anlattı. Anlatırken ağlamakla kalmıyor, doktorun insanlığını tasvir ederken karısıyla çocuklarını da ağlatıyordu.

Genç kadın ellerini havaya açmıştı :

— Allahım, sana inanmayan kâfir!

Sabaha kadar konuştular : Bu iyi kalpli doktor onlara herhalde bin liranın üstünde maaşlı bir iş bulurdu. Belki de binbeşyüz. Kadına göre ikibin neden olmasındı? Aba baksındı kocası, ikibinin beşyüzünü yeyip, binbeşyüzünü bir kıyıya atsınlardı... Sonraa... hemen şu daracık, çekilmez arkadaş evini de terk edip, iki oda bir hol, bir mutfaklı kutu gibi bir eve taşınsınlardı. Kış yaklaşıyordu. Odun lâzımdı. Sonra soba... soba meselesi çok önemliydi. İyi bir soba alsınlardı, evlâdiyelik, uzun yıllar onları soba derdinden kurtarsın. Adama kalırsa, üst başlarıyla, iç çamaşırlarını soğlamlamalıydılar. Çünkü malûm ya? Dost başa bakardı, düşman ayağa! Kadın, "haklısın" dedi. "Yalnız, hiç eşyamızınolmadığını da unutma. Arslan yatağından belli olur. Artık taksitle mi olur, peşin parayla mı, stil bir oda takımı alalım. Yere koyu kan kırmızısı bir halı, kostüm tayyör yapırsam yeter şimdilik. Sen de bir kat lâcivert kostüm yaptırırsın. Çocuklara gelinceee..."

Yakın camide sabah ezanı okunurken kendilerine geldiler. Demek saat dörttü? Doktor dörtte gelmesini sıkılamıştı ama, ayıp kaçardı. Sekiz, ya da dokuzda gitmeliydi. Giderken herhalde kravat da taksa fena kaçmazdı. Evet, doktor iyi insandı, bakmazdı kusura ama, iş için göndereceği yerde, iş verecek adamın huyu bilinmiyordu ki. Evet evet, kravat takmalıydı!

Bütün geceyi uykusuz geçirmişliği umurunda bile değil, dudağında gine akşamki neşeli ıslık tuttu yolu. Sekiz değil, dokuz da değil, onda gitti. Beyaz önlüklü bir genç kadın içeri aldı. Aldı ama, ohoo... bekleme odası dopdoluydu. Ayakta dikildi. Doktor odasında, hastaları sırayla çağırıyordu. Daha önce gitmeyi uygun bulmadı. Bekledi. Ancak öğleyi yarım saat geçe sıra kendisine geldi. Kalbi çarparak gitti. Doktor beyaz önlüğüyle kabinesinde, elinde tansiyon âleti, ayakta... Hâlâ akşamın mahmurluğu içinde, her an esnemeğe hazır, akşamı çoktaan unutmuş, sordu :

— Evet. Sizin şikâyetiniz nerenizden?

Genç adam yumruk yemişçesine sarsıldı. Akşamki doktor muydu bu?

Doktorsa şikâyetini söyleyeceğine bel bel bakan genç adama kızdı :

— Şikâyetin nereden diyorum evlâdım? Allah Allaah... dilini mi yuttun? Yoksa aklından zorun mu var?

Zile bastı, beyazlar içindeki genç kadına emretti :

— Yemeğe çıkıyorum ben. Beye kapıyı gösterin!

EKONOMİK MÜCADELE VE DEVRİMCİ SENDİKACILIK

fazla çalışma üzerine

(Geçen sayıdan devam)

8 — 66 liralık işçilik giderine karşı işverenin sağladığı kâr 4 x 66.— = 264.— TL. net kâr ise 264 — 66 = 198.— TL. sıdır.

9 — İşçi üç saatin ücretini % 100 zamlı alacaktır. 3 x 6.— TL. = 18.— TL.

10 — Üç saat fazla çalışma sonucunda işçinin yararı 18.— TL. işverenin net kârı 198 — 18 TL. = 180.— TL. sıdır.

11 — İşveren işçiyi 11 saat çalıştırmakla 18.— TL. zam ödemekte fakat kendisi 180 — 144 = 36 TL. iki kat kazançlı olmaktadır.

Görülüyorki ne oranda zamlı ödenirse ödensin fazla çalışmalarla iş günü uzatılmakta ve işveren işçiyi daha yoğun sömürmektedir.

Şimdi fazla çalışmalar konusunda Türkiye'deki uygulamayı inceleyelim.

FAZLA ÇALIŞMANIN BU GÜNÜ

Bugün yürürlükte bulunan 1475 sayılı kanun fazla çalışmalar hakkında şu kuralları getirmiştir.

1 — Fazla mesai ücreti % 50 zamlı ödenir.

Buradaki ücret kavramı "çıplak" saat ücreti olduğu için işverenlerin yararına olmakta, bugün için ücretin bir parçası olan ikramiye, yakacak ve izin ödeneği gibi sosyal yardımlar fazla çalışma zammında hesaba katılmamaktadır, böylece sömürü katmerlenmektedir.

Genellikle sendikasız olan küçük işyerlerinde "normal" çalışma süresi ölçüsü uygulanmadığı için fazla çalışmaların karşılığı ve zammı ödenmemektedir.

2 — Fazla çalışma süresi 3 saati, yılda 90 günü geçemez.

Fazla mesai kısıtlamasının diğer ülkelerde olduğu gibi haftada bir veya iki günden, yılda 90 gün olarak belirlenmesi fiili denetimi imkânsız kılmaktadır.

Yukarıdaki iki kurala uymayan işverene sadece 250.— TL. gibi hafif bir para cezası takdir edilmekte böylece bu hükümlerin uygulama gücü zayıflatılmaktadır.

3 — (Fazla saatlerde çalışmak için işçinin muvafakatının alınması gerekir) hükmü kanuna girmiş ancak uygulamada özellikle sendikasız işyerlerinde etkisiz kalmıştır. Çünkü işverene, işçinin hizmet akdinin sebepsiz ve keyfi olarak fesh etme olanağı veren aynı kanunun 13. maddesi özellikle sendikasız işyerlerinde Demokles'in kılıcı gibi işçinin başındayken bu hükmün geçerliliği ortadan kalkmaktadır. İşçinin muvafakatını almayan işverenin ödeyeceği ceza ise yine 250.— TL. sıdır.

Ayrıca bu kanunu tamamlamak üzere çıkarılan tüzükte, işçinin hizmet aktinde veya toplu sözleşmelerde fazla çalışma için peşin muvafakat verebileceği hükmü getirilmiştir. Kanununun da gerisinde olan bu tüzük hükmü sarı sendikalara işçinin sosyal ve ailevi yaşantısını işverenin ipoteği altına koyma olanağı vermektedir.

İşsizler yedek ordusunun 2,5 milyon üyesinden birinin, bir iş bulduğu zaman işveren tarafından önüne uzatılan bu peşin muvafakat belgesini bilmeyerek veya ister istemez imzalayacağını düşünelim. İşçi işverenin her istediği zaman fazla çalışma yapmak zorunda kalacaktır. Bu kölelik tuzağı işverenlerin eline kanun marifeti ile verilmektedir.

Görüyoruz ki İş Kanunu fazla çalışma konusunda işçiye yararlı olmamakta, 110 maddelik bu "mayınlı tarla" işçinin çalışma gücünü sömüren, vücudunu aşırı düzeyde yıpratan, sosyal yaşantısını hiçe sayan hükümleri içermektedir.

"FAZLA ÇALIŞMA", DAHA AZ VE DAHA KISA YAŞAMAK DEMEKTİR

8 saat uyku + 2 saat işe gidiş geliş + 3 saatte üç öğün yemek, 8 saat "normal" çalışma + 3 saat "fazla çalışma" = 24 saat etmektedir. Günün 13 saati iş ile ilgili olarak geçmektedir, 11 saat ise fiziki yönden herhalde gerekli süredir.

Fazla çalışma yapan işçinin sosyal bir varlık olarak eşi ve çocukları ile ilgilenmeye, okuyarak bilinçlenmeğe ve işçi arkadaşları ile kendi sınıfının sorunları üzerinde tartışma zamanı kalmamaktadır. Fazla çalışma yapan işçi sosyal anlamda "hiç" yaşamamaktadır. İşyerindeki üretimin, insanın kişiliğine hiçbir katkıda bulunmayan onu topluma yabancılaştıran bir süreçte yürüdüğünü göz önüne alalım, işçi daha kendine gelemeden, günlük hayatını yaşayamadan dinlenemeden ertesi günü tekrar işe dönecek bu sömürü ve yıpranma kısır döngüsü işçiyi yıpratacaktır.

İşçinin sinir ve kaslarına yüklenen bu aşırı yük onun meslek hastalıklarına karşı direncini ve iş kazalarına, karşı dikkatini azaltır. Fazla çalışmalar işçinin genel yıpranmasını arttırarak ömrünü kısaltacak, mide, göğüs ve sinir hastalıkları fazla çalışmanın yorduğu bünyeye daha kolay yerleşebilecektir.

S.S.K. istatistikleri işçinin en çok akşam ve sabah saatlerinde iş kazalarına maruz kaldığını göstermektedir 8 saatten sonra 11. saate doğru yorgunluk bastırmakta sinirler gerilmekte ve iş kazaları artmaktadır. Aynı şekilde yorgun ve sosyal çevreden yoksun bir günden sonra uyku düzeni bozulmakta, henüz dinlenmeden tezgâh başına dönen işçi tekrar iş kazaları tehlikesi ile karşı karşıya olmaktadır.

FAZLA ÇALIŞMALAR İŞSİZLİĞİ ARTTIRIR

Bugün çeşitli iş kollarında toplam fazla çalışma saatlerinin toplam normal çalışma sürelerine oranı % 15 - 25 arasındadır. Bu yüksek oran Türkiye'de iş arayan onbinlerce kişinin, işsiz kalmasına neden olmaktadır. Mevcut işçilere fazla çalışma yaptırmak işverenlere yeni işçi almaktan kat kat ucuza geliyor. Fazla çalışmaların azaltılması durumunda ise işyerlerine yeni işçi alınması gerekecek ve işsizlik azalacaktır. İşsizliğin azalması ise mevcut işçinin her halde fazla ücret ve iş güvencesine sahip olması demektir.

FAZLA ÇALIŞMALARIN YAYGINLIĞI ÇALIŞMA SÜRESİNİN KISALTILMASINI ETKİSİZ KILABİLİR

Çalışma sürelerinin, kısaltılmasından umulan yararlar fazla çalışmaların çoğalması ile yok olabilir. Çalışma süresi konusunda bizim başarı ölçümüz "fiili çalışma süresinin" (= "normal" çalışma süresi + fazla çalışma süresi) en asgari düzeye inmesi olacaktır.

Bu açıdan ekonomik ve siyasi mücadele de çalışma sürelerini kısaltırken, fazla çalışma sorununu da bir arada ele alıp çözümlemek gerekecektir.

FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETLERİNDEN YÜKSEK ORANDA VERGİ KESİLMEKTEDİR

Son yıllarda kabul edilen bir kanun ile fazla çalışma ücretlerinin, esas ücretten ayrı vergilendirilmesi öngörülmüştür. Ancak ayrı vergilendirme halinde vergi oranının % 25'ten aşağı olamıyacağı belirtilmektedir. Ayrı aylık ücretlerde ayrı vergilendirme işçinin zararına olmaktadır.

Çünkü 2600.— TL. sı alan bir işçinin vergi oranı % 20 civarındadır. Fazla çalışma ayrı vergilendirilse bu vergi oranı % 25'e çıkacaktır.

Demek ki fazla çalışanlardan fazla vergi kesiliyor.